

T.C
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
SERAMİK ve CAM TASARIMI ANASANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÇAĞDAŞ TÜRK SERAMİK SANATINDA HAMİYE ÇOLAKOĞLU' NUN YERİ

HAZIRLAYAN

Gülşen BAŞIBÜYÜK

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi.A.Temel KÖSELER

İZMİR-2019

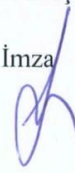
YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “**Çağdaş Türk Seramik Sanatında Hamiye Çolakoğlu'nun Yeri**” adlı çalışmamın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih 26.06/2019

Gülşen BAŞIBÜYÜK

İmza

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü'nün .04 / .07 / 2019 tarih ve16.... sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin 9...maddesine göre Seramik ve Cam Tasarımı Yüksek Lisans öğrencisi Gülşen Başbüyük' ün Çağdaş Türk Seramik Sanatında Hamiye Çolakoğlu' nun Yeri konulu tezi incelenmiş ve aday 22. / 07. / 2019 tarihinde, saat14.00.....'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra ...60.... dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan ana sanat dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin ..Başarılı..... olduğuna oy62.10..... ile karar verilmiştir.

BAŞKAN

Ali Tamed Kocak
Dr. Öğr. Üyesi Ali Tamed Kocak

ÜYE

Doç. Dr. Hssein Zeceloh

ÜYE

Dr. Öğr. Üyesi M. Gökçe Güngör

ÖZET

Hamiye Çolakoğlu, sanatı, akademik çalışmaları ve hocalığı ile Türk Seramik Sanatına önemli katkılar yapmış bir sanatçıdır. Beş çocuklu Karadenizli bir ailenin ikinci çocuğu olarak dünyaya gelen Hamiye Çolakoğlu' nun, çocukluk yıllarında başlayan sanat aşkı yaşamının sonuna kadar devam etmiştir. Ailesinin de büyük desteği ile çocukluktan itibaren sanatın içinde olan Çolakoğlu, ilkokul yıllarında aldığı sanatçı olma kararını adım adım hayata geçirmiştir. İlkokul ve lisede aldığı resim ve sanat eğitimini 1959 yılında kazandığı bir burs sayesinde İtalya ' da devam ettirmiştir. İtalya' da seramik ve sahne tasarımı üzerine eğitim alan Hamiye Çolakoğlu, yurda dönüşünde kendi atölyesini kurmuş ve sanatsal çalışmalarına başlamıştır.

Seramik çalışmaları yanı sıra sanatın her alanında üretim yapan Çolakoğlu, 1983 yılında eğitimci kimliği ile Türk Seramik Sanatına katkıda bulunmak üzere Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümünü kurmuştur. Bir eğitimci olarak yetiştirdiği yüzlerce öğrenci ve genç akademisyenler ile Türk Seramik Sanatı' na ve Türk Seramik Sanatı eğitimine katkılarının yanında Hacettepe Üniversitesi Seramik ve Cam Tasarımı Bölümünü Türkiye' nin en önemli seramik eğitim kurumlarından biri yapmıştır.

Çolakoğlu' nun yaşamı ve sanat hayatının araştırıldığı bu tez çalışmasında sanatçının çocukluk yılları, eğitimi, İtalya yılları, Hacettepe Yılları ve eserleri literatür taraması, özel röportajlar ve hakkında yapılmış belgeseller incelenerek sunulmaya çalışılmıştır.

ABSTRACT

Hamiye Çolakoğlu is an artist who made important contributions to Turkish ceramical art with her Teachings, art and academical studies. She was born as a second child of a Black Sea family with five children. Her love for arts lasted through her life time. With the great support from her family, She fulfilled her childhood dream of becoming an artist. Her education on fine arts started on elementary and highschool years and Continued in Italy when she won scholarship in 1959. In Italy she took education on Ceramical arts and Scenic desing. Upon returning to her homeland she established her workshop and started her artistic works. Her ceramical arts beside, she contributed to every aspect of art.

In 1983 in order to contribute Turkish Ceramical Arts with her educator identity, she established Ceramical arts in Hacettepe University Faculty of Fine Arts. Beside her contrubutions on ceramic arts as an aducator and hundreds of studens and young academicians sge raised, She made Hacettepe University Faculty of Fine Arts Ceramic and Glass Desing one of the most important educational establishment.

In this Thesis;

Her life and contrubitions on art, artists childhood years, education, the time she spent in Italy, her contrubitions on Hacettepe University, her art pieces and contribution on litterature, special interviews and documentaries were tried to be presented.

ÖNSÖZ

Prof. Hamiye Çolakoğlu' nun Türk Seramik sanatında önemli ve özel bir yeri vardır. Yaptığı çalışmalar, yetiştirdiği akademik kadro ve sayısız eserleri ile Türk Seramik Sanatı' nda saygın bir yeri vardır. Bu tez çalışmasında, usta sanatçı Prof. Hamiye Çolakoğlu' nun özgeçmişi ve sanat yaşamı, akademik hayatı ve eserleri hakkında yapılan araştırmalar sonucu elde edilen bilgiler derlenerek kaynak oluşturulması hedeflenmiştir. Araştırma, Ankara Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik ve Cam Tasarımı bölüm hocaları Sayın Prof. Candan Terwiel, Sayın Doç. Hüseyin Özçelik ve Sayın Mustafa Tunçalp ile röportaj yapılmıştır. TRT binası ve Bursa Uludağ Üniversitesi Prof Dr. Fuat Sezgin Merkez Kütüphanesi arşivlerinden yararlanarak belgelenmeye çalışılmıştır.

Üniversitedeki eğitim hayatım boyunca benden destek ve yardımlarını esirgemeyen danışmanım Sayın Dr. Öğretim Üyesi A. Temel Köşeler e, kaynak konusunda yardımcı olan sayın Prof. Candan Terwiel, Sayın Doç. Hüseyin Özçelik ve sayın Mustafa Tunçalp' e teşekkürlerimi borç bilirim. Tez çalışmamda kullanmam için fotoğrafları tarafıma gönderen Kara Kuvvetleri Komutanlığına, Cemil Özgür Tuğla Fabrikası Müdürü Mustafa Özsoy' a ve Ulus Yıba Çarşısı esnaflarına sonsuz teşekkür ederim. Bu süreç zarfında maddi manevi hep yanımda olan ve desteklerini esirgemeyen babam Hüseyin Başibüyük, annem Filiz Kalkan ve Murat Durucan' a minnet borçluyum. Tecrübelerinden yararlandığım Leyla Demir ve Menemenli Çömlek Ustası Taner Yılmaz'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Gülşen BAŞIBÜYÜK

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

YEMİN METNİ.....	ii
TUTANAK	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ	ix
GİRİŞ	1

1.BÖLÜM

HAMİYE ÇOLAKOĞLU' NUN HAYATI ve EĞİTİM SÜRECİ

1.1 Çolakoğlu Ailesi	5
1.2 Hamiye Çolakoğlu' nun Eğitimi.....	11
1.3 İtalya Yılları	16

2.BÖLÜM

HAMİYE ÇOLAKOĞLU' NUN SANATÇI VE AKADEMİSYEN YÖNÜ

2.1 Akademisyen Hamiye Çolakoğlu	23
2.2 Hamiye Çolakoğlu' nun Sanat Yaşamı.....	29
2.2.1 1963 - 1983 Yılları.....	30
2.2.2 1983 ve Sonrası Yılları.....	43
2.3 Bir Hayal Kültür Evi	68
SONUÇ	80
KAYNAKÇA.....	82
ÖZGEÇMİŞ	

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Hamiye Çolakoğlu' nun anne ve babası Naime ve Hasan Çolakoğlu.....	5
Şekil 2. Hamiye Çolakoğlu' nun Nüfus Cüzdanı	6
Şekil 3. Hamiye Çolakoğlu ve Kardeşleri	6
Şekil 4. Hamiye Çolakoğlu 4 Yaşında.....	8
Şekil 5. Hamiye Çolakoğlu' nun Doğduğu Ev/Sürmene.....	9
Şekil 6. Hamiye Çolakoğlu 5.sınıftayken	11
Şekil 7. Hamiye Çolakoğlu' nun Lise Dönemleri	14
Şekil 8. Hamiye Çolakoğlu ve Prof. Georgio Baritelli	16
Şekil 9. Ünlü Ressam ve Hamiye Çolakoğlu' nun Desen Öğretmeni Fernando Farulli	17
Şekil 10. Hamiye Çolakoğlu' nun 1962 Yılı' nda Roma' da Ödül Aldığı Tablosu Toskana Tepeleri.....	19
Şekil 11. Toskana Tepeleri	20
Şekil 12. Hamiye Çolakoğlu' nun İtalya' da Aldığı İlk Diploması	21
Şekil 13. Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü	25
Şekil 14. Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü	28
Şekil 15. Hamiye Çolakoğlu ve Öğrencileri	29
Şekil 16. Bat-Yam Sergi Davetiyesi	31
Şekil 17. Ein - Hod Sergi Davetiyesi –I.....	31
Şekil 18. Ein - Hod Sergi Davetiyesi –II	32

Şekil 19. 1964 yılının Son Aylarında Ankara Yenimahalledeki Atölyeden

Bir Kare ve Hamiye Çolakoğlu 33

Şekil 20. 1972 Yılı Ankara Devlet Güzel Sanatlar Galerisi ve

Hamiye Çolakoğlu' nun İlk Kişisel Seramik Sergisi..... 34

Şekil 21. Hamiye Çolakoğlu' nun Türkiye' deki İlk Sergisinin Davetiyesi 34

Şekil 22. Hamiye Çolakoğlu' nun 1972 Yılı Sergisi' nden Seramik Formlar 35

Şekil 23. 1974, Doğanın Dokusu I Adlı Sergiden 36

Şekil 24. Hamiye Çolakoğlu Macaristan Seramik Sempozyumunda Yapıtı ile 37

Şekil 25. 1975 Mustafa Tunçalp ve Hamiye Çolakoğlu' nun İran Sergisi Hazırlığı 38

Şekil 26. 1975 Mustafa Tunçalp ve Hamiye Çolakoğlu' nun İran Sergisi Hazırlığı 38

Şekil 27. 1975 Mustafa Tunçalp ve Hamiye Çolakoğlu' nun İran Sergisi Hazırlığı 39

Şekil 28. 1975 Mustafa Tunçalp ve Hamiye Çolakoğlu' nun İran Sergisi Hazırlığı 39

Şekil 29. " İnsan " 1975 İran Sergisi 40

Şekil 30. Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi' nde Bulunan " Evrende Barış

Senfonisi " İsimli Pano 41

Şekil 31. Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi' nde Bulunan " Evrende Barış

Senfonisi " İsimli Pano (DETAY)..... 42

Şekil 32. Hamiye Çolakoğlu' nun 30.Sanat Yılı Sergi Davetiyesi..... 43

Şekil 33. " Zaferin Gücü " isimli Pano 44

Şekil 34. Zaferin Gücü " isimli Pano DETAY 1 45

Şekil 35. Zaferin Gücü " isimli Pano DETAY 2 45

Şekil 36. " Savaş Bitti " İsimli Pano.....	46
Şekil 37. Hamiye Çolakoğlu' na Ait " Nene Hatun " Modüler Heykel	46
Şekil 38. Hacettepe Üniversitesi' nde Bulunan Derman Çeşme	47
Şekil 39. Sümerlerden Günümüze İsimli Pano Eskiz Çizimi	48
Şekil 40. Sümerlerden Günümüze İsimli Pano Eskiz Çizimi DETAY	49
Şekil 41. Sümerlerden Günümüze İsimli Pano DETAY	50
Şekil 42. Sümerlerden Günümüze İsimli Pano DETAY	50
Şekil 43. Hamiye Çolakoğlu' na Ait 1990 Sergisinden " Soyutlama "	
İsimli Porselen Panolar	51
Şekil 44. Hamiye Çolakoğlu " Soyutlama " isimli Porselen Pano	
1990 Sergisi (DETAY)	53
Şekil 45. Sanatçı Hamiye Çolakoğlu' nun, İhsan Doğramacı' nın evine	
yapmış olduğu pano	54
Şekil 46. Sanatçı Hamiye Çolakoğlu' nun, İhsan Doğramacı' nın evine	
yapmış olduğu pano (DETAY)	55
Şekil 47. 1993 Şekerbank Galerisi' nde Açılan İlk Kişisel Sergiye Ait	
Gazete Küpürü ve " Bombalar Çiçek Açmalı" İsimli Eser	56
Şekil 48. Uğur Mumcu' ya Saygı	58
Şekil 49. Tasarımı Prof.Hamiye Çolakoğlu' na Ait Metal Anıtsal Heykel.....	59
Şekil 50. Tasarımı Prof.Hamiye Çolakoğlu' na Ait Metal Anıtsal Heykel-2	60

Şekil 51. Hamiye Çolakoğlu' na Ait Bilkent Üniversitesi' nde Bulunan

Bilim Ağacı Heykeli 60

Şekil 52. Tılsımlar Serisinden..... 61

Şekil 53. Prof. Hamiye Çolakoğlu' nun Mustafa Tunçalp' in Özel

Koleksiyonundan "İkonlar" isimli Yüzeysel Çalışması 63

Şekil 54. Prof. Hamiye Çolakoğlu' nun Mustafa Tunçalp' in Özel

Koleksiyonundan "İkonlar" isimli Yüzeysel Çalışması DETAY 64

Şekil 55. Sonsuzluğa Açılan Kapı 66

Şekil 56. Kahve Değirmeni Ailesi 67

Şekil 57. Ana Tanrıca Heykeli..... 67

Şekil 58. Hamiye Çolakoğlu Kültür Evindeyken 68

Şekil 59. Hamiye Çolakoğlu' nun Ankara Beysukent' teki Kültür Evi..... 70

Şekil 60. Hamiye Çolakoğlu Kültür Evi' ndeki bacalar..... 71

Şekil 61. Hamiye Çolakoğlu Kültür Evi Girişindeki kapı numaraları..... 71

Şekil 62. Hamiye Çolakoğlu' nun Kültür Evinden Bir Görüntü 72

Şekil 63. Hamiye Çolakoğlu Kültür Evi' nden Bir Görüntü 72

Şekil 64. Hamiye Çolakoğlu' nun Sanat Evi ve Eserler..... 73

Şekil 65. Hamiye Çolakoğlu Kültür Evi' nden Çalınmış Olan Seramik Eser 1 75

Şekil 66. Hamiye Çolakoğlu Kültür Evi' nden Çalınmış Olan Seramik Eser 2 76

Şekil 67. Hamiye Çolakoğlu Kültür Evi' nden Çalınmış Olan Seramik Eser 3 77

Şekil 68. Hamiye Çolakoğlu Kültür Evi' nden Bir Görüntü 78

Şekil 69. Prof. Hamiye Çolakoğlu	79
---	----

GİRİŞ

Bu çalışma, Çağdaş Türk Seramik Sanatının en önemli sanatçılarından biri olan, akademisyen, araştırmacı, lider ruhlu ve renkli kişiliği ile tanınan Prof. Hamiye Çolakoğlu' nun yaşamı ve sanatı üzerine yapılmıştır. Çalışmada yer alan bilgiler, sanatçının çalışma arkadaşları ve yakınları ile yapılan röportajlar, geçmişte yapılmış bir televizyon belgeseli ve literatür taramasından oluşmuştur.

Sanatçı üzerine yazılan makaleler ve ağırlıklı olarak Prof. Dr. M.Sıtkı Erinç tarafından kaleme alınan “Toprağın Erki Hamiye Çolakoğlu” Kitabı çalışmanın omurgasını oluşturmuştur.

Hamiye Çolakoğlu' nun yaratıcılığı henüz oyun çağında başlamış olup, hayatının sonuna kadar büyük başarılarla ve öncülüklerle birlikte devam etmiştir. Çolakoğlu' nun sanatsal çalışmalarının büyük bir çoğunluğunu seramik çalışmaları oluştursa da bakır, tekstil gibi farklı malzemeleri kullanarak yaptığı çalışmalar, resim çalışmaları, sahne tasarımları ve yazdığı şiirler de görülmektedir. 1952 yılında henüz akademik eğitim almamış olmasına rağmen ilk resim sergisini açmıştır. Sergi umduğundan daha çok beğeni almış ve kendisini sanatçı olabilme yolunda bir kez daha azmettirmiştir. (ERİNÇ, 1999, s88)

"Atalarımız bize bir şeyleri miras bırakmamışlarsa, sanatçı olunsa bile iz bırakan sanatçı olunamaz diye kabul ediyorum. Sanatçı olmanın başlangıcı, sanatsever olmaktır. Ama her sanatseverin de illaki sanatçı olması gerekir diye bir yasa yoktur. Babam farklı enstrümanlar çalardı, Ülkü şiirler yazardı, Esin hep hikayeler karalardı, Derman gerçek bir kompozitördü, Deva iyi bir opera sanatçısıdır. Bir ailenin tüm çocukları, sanatla ilgili bir şeyler yapabiliyorsa bu yetinin genetik olduğu herhalde tartışılmamalıdır." diyen Hamiye Çolakoğlu sanata duyarlı olan bir ailede yetişmiştir. (Mavi Gezegen Popüler Yer Bilim Dergisi,2010,61)

Sanatçı, sanat yaşamı için ülkemize, seramik sanatına ve bir çok öğrenciye fikirleriyle birlikte seramiğin bir sanat olduğunu açtığı sergilerle, yapmış olduğu eserlerle ve eğitim tecrübesi ile kanıtlamış bulunmaktadır. İlk okuldan beri resim dersinin ayrıcalığını belirten ve gelecekte bir ressam olacağını söyleyen sanatçı, bu hayalini gerçekleştirerek bir çok öğrenci ve akademisyen yetiştirmiş, Türk seramik sanatına önemli katkılarda bulunmuştur.

Hamiye Çolakoğlu' nun İlkokul yıllarından itibaren sanata ve resim' e olan ilgisi liseden sonra 1959 yılında kazandığı burs sayesinde İtalya' da devam etmiştir. Floransa Devlet Seramik Sanat Okulu' nda seramik eğitimi, daha sonra Perugia Üniversitesinde sanat tarihi ve İtalyan Edebiyatı dersleri almıştır.

Sanatçı, 1963 yılında Türkiye' ye döndükten sonra 1983 ' de başlayan Hacettepe yıllarına kadar gerek kendi atölyesinde gerek yurtdışında sanat çalışmalarını sürdürmüş, yurt içi ve yurtdışında bir çok sergi açmış ve sanatsal etkinliklerde bulunmuştur. 1983 yılında Hacettepe Üniversitesi Seramik Bölümünü kurması ile akademisyenliği ön plana çıkmaya başlamıştır. Ancak yaşamının sonuna kadar akademisyen kişiliğinin yanı sıra sanatçı yönü hiç ara vermeden ve yorulmadan sürmüştür.

Prof. Çolakoğlu' nun sanat eserlerinde yoğun olarak insan, doğa, bilim, barış ve adalet temalarının işlendiği görülmektedir. Yalnızca fakülte'deki öğrencileri için değil, Türk seramik sanatına gönül veren herkes için iyi bir öğretmen, iyi bir lider, iyi bir rol model ve destekçi olmuştur. (Terwiel, Karabey, 2015 : 86)

Bu çalışmanın 1.bölümünde Sıtkı Erinç' in kitabındaki kronolojiye bağlı olarak sanatçının çocukluk yıllarına, ailesine ve eğitimine yer verilmiştir.

2.Bölümde ise akademisyen yönü ve sanat yaşamı incelenmiş, İtalyadaki eğitiminin bittiği yıllardan yaşamının sona erdiği 2014 yılının

birkaç yıl öncesine kadar dolu dolu geçen büyük sanat yaşamı iki alt bölümde incelenmiştir. Sanat yaşamını iki parçaya ayıran tarih ise Hacettepe Üniversitesinde Seramik bölümünün kurulduğu yıl 1983 olarak kabul edilmiştir.

Ayrıca 2.Bölüm içerisinde Hamiye Çolakoğlu için gerçekleştirmesi istediği büyük bir hayal olan Kültür Evi hakkında bilgiler verilmiştir.

1.BÖLÜM

HAMİYE ÇOLAKOĞLU' NUN HAYATI VE EĞİTİM SÜRECİ

HAMİYE ÇOLAKOĞLU' NUN HAYATI VE EĞİTİM SÜRECİ

1.1. Çolakoğlu Ailesi

Usta sanatçı Hamiye Çolakoğlu' nun kökeni Osmanlıya dayanmaktadır. Soyadının temeli ise; sanatçının dedesi Mustafa Bey' in babasının bir deniz seferinde baş parmağını kaybetmesi sonucu Çolakların Mustafa lakabı ile anılmasından gelmektedir. Soyadı kanunu çıkınca, Çolakoğlu ailesi olarak resmiyete dönüşmüştür. (ERİNÇ, 1998 : 2-3s)

Sanatçının babası, büyüklerinden terzilik mesleği öğrenmiştir ve bunu hayatı boyunca mesleği olarak devam ettirmiştir. 1927 yılında annesi Naime Çolakoğlu 16 yaşında, babası Hasan Tahsin Çolakoğlu 26 yaşındayken evlenmiş, Çolakoğlu ailesini oluşturmuşlardır. Yarım yüzyıla yakın sevgi ve saygı çerçevesinde aile kavramını tanımlamışlardır. (ERİNÇ, 1998 : 3s)

Şekil 1 Hamiye Çolakoğlu' nun anne ve babası Naime ve Hasan Çolakoğlu (S.Erinç Toprağın Erki)

Hamiye Çolakoğlu, Karadeniz' in gerek konumu gerek tarihi geçmişi zengin olan Sürmene ilçesinde 22 Aralık 1933 tarihinde dünyaya gözlerini açmıştır.

Şekil 2 Hamiye Çolakoğlu' nun Nüfus Cüzdanı (S.Erinç Toprağın Erki)

Ailenin ikinci çocuğu olmakla birlikte, beş kardeşi daha vardır. Hanenin ilk çocuğu olan Mariye ablasının ismine uygun olarak Karadeniz' in karakteristik isimlerinden "Hamiye" adını almıştır. (ERİNÇ, 1998 : 4s)

Sanatçı Çolakoğlu, altı kardeşin ikinci çocuğudur. Mariye adında ablası, Ülkü ve Esin adında iki kız kardeşi, Derman ve Deva adında iki erkek kardeşi vardır. Şekil 3 de yaş sırasına göre; Mariye, Hamiye, Ülkü, Esin, Derman ve Deva Çolakoğlu kardeşler yer almaktadır.

Şekil 3 Hamiye Çolakoğlu ve Kardeşleri (S.Erinç Toprağın Erki)

Ülkü Polatoğlu ve Deva Çolakoğlu dışındaki kardeşleri hayatta değillerdir. "Hayatını kaybeden ilk kardeşi banka müfettişi olan Derman Çolakoğlu' dur." (Tunçalp, İzmir, 2017) Prof. Candan Terwiel, Hayatta olan ve en büyük destekçisi olduğu söylenen kardeşi Ülkü Polatoğlu ve Hamiye Çolakoğlu arasındaki bağı şöyle anlatıyor;

" Hamiye hocanın hayatının en önemli karakteri Ülkü Polatoğlu' dur. Hamiye hocaya hep o bakmıştır. Hep o kollamıştır. Ben onu hep Van Gogh'un Theo suna benzetirim. O olmasaydı Van Gogh, Van Gogh olmayacaktı. Hamiye hoca içinde Ülkü öyledir bana göre. Çünkü Hamiye hoca düzenli yemek yiyen yemeğini yapan ev işlerinle ilgilenen biri değildi sadece sanatla ilgilenirdi. Onun bütün işlerini halleden Ülkü hanımdı. Hala daha onun anısını yaşatmak isteyen o ve müze için uğraşan kişi odur. " (Prof. Terwiel Candan, 2017)

Çolakoğlu, hayatı boyunca farklı yerleşim alanlarında yaşamıştır. Çocukluğunda babasının işi gereği pek çok yeri görmüştür, farklı şehirlerde yerleşim sağlamışlardır. İlk yolculuğunu 1937 yılında henüz dört yaşındayken ailesi ile birlikte Trabzon'dan Karamürsel'e yapmıştır. Karamürsel, Çolakoğlu' nu fazlasıyla etkileyen yerlerden biridir. Bir dönem uzunca bir zaman yaşamışlar Karamürsel' de sonraları yaz tatillerinde ziyaret etmişlerdir. Burada daha çok hayvanlarla dostluk kurar, doğayı etüt edermiş sanatçı. Doğadaki her nesnenin dikkatini çektiğini, ışıktaki her an görüntüleri değişen dağları adeta canlı bir heykel gibi gördüğünü dile getirmektedir.

(TRT Çamurdaki Sır 8.Bölüm, 1999, Türkiye)

Kendisini etkileyen Karamürsel için, TRT' nin "Çamurdaki Sır" adlı belgeselinde şu ifadelerde bulunur;

" İnsanların yaşamında hiç unutmadıkları lezzetler ve kokular vardır. Bende böyle bir olayın yer etmesi, Karamürsel' de başladı. O zaman asfalt yollar yoktu Türkiye' de. Şose diyorlar. Şosedan genellikle arabalar geçerken tozlar kalkar, yolların kenarına birikirdi. Ve sonra

o tozlara arabaların benzin kokuları sinerdi. O kokuyu hiç unutamıyorum. Birde o yolun kenarındaki tozlardan ben tepecikler yapar, içine biçimler verirdim oyardım içini. Sonra küçük bir dere vardı evin karşısında. Oradaki sudan yapmış olduğum çukurcuklara dolduruyordum emiyordu o toz onu. Emdikten sonra yapmış olduğum biçim, biçimsel olarak ortaya çıkıyordu. Yani çamurla ilk başlayışım benim ilkokul üçüncü sınıftır. " (TRT Çamurdaki Sır 8.Bölüm, 1999, Türkiye)

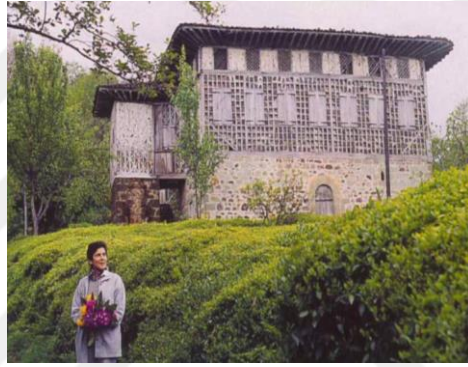
Şekil 4 Hamiye Çolakoğlu 4 Yaşında (S.Erinç Toprağın Erki)

Bu süreç içerisinde ilk kez çamurla tanışır ve oyunlar oynamaya başlar. En sevdiği oyun, topraklardan tepeler yapıp içlerine su doldurmakmış. Çamurları şekillendirir ve küçük kardeşine ikram edermiş. Üstü başı ne kadar kirlense de annesinin azarlamalarına ve ablası Mariye' nin tepkilerine aldırış etmez büyük bir ihtiras ve hırsla oyununa devam etmekteymiş. (ERİNÇ, 1998 : 6s)

Çocukluğunda çamurla oynamak kendisini çok etkilemiş olsa gerek, ilerleyen zamanlarda bir kompozisyon ödevinde aklına gelecektir. Hamiye Çolakoğlu' nun Edebiyat Öğretmeni; " *Bu çağda doğmasaydınız nerede yaşamak isterdiniz?* " konulu bir kompozisyon ödevi vermiştir. Usta sanatçı' nın yazdığı kompozisyon konusu ise; " *Mezopotamya' da çamur içinde yaşayan*

bir çömlekçinin çocuğu olmak isterdim. " Karamürsel'deki oyunu burnunda tüter ve aklından asla çıkmamaktadır. (ERİNÇ, 1998 : 10s)

Çolakoğlu' nun, yaratıcı ve mükemmel bir hayal dünyasına sahip olduğu düşünülmektedir. Öyle ki çocukluğunda da çamurdan yapmış olduğu tepeciklerle dere kenarındaki kurbağaları karakterize etmiş olması, hayal dünyasının zenginliğinin ve yaratıcı oluşunun öncelere dayandığını gösteriyor bize. Sadece çamurla oynamamış, evde bulduğu sabunları küçük boyutta heykellere çevirerek bunu oyun haline getirmiştir.

Şekil 5 Hamiye Çolakoğlu' nun Doğduğu Ev/Sürmene (S.Erinç Toprağın Erki)

Hamiye Çolakoğlu çocukluğunda sadece çamurla değil, şekil alabilen herhangi bir nesne ile de hayal gücünü yansıttığını " Çamurdaki Sır " Belgeselinde şöyle dile getirmektedir;

" Çocukluğumda çok küçük bir çakı armağan etmişti dayım bana. O çakı ile evdeki sabunları heykel yapıyor, oyuyordum. Evde acaba faremi var diye endişelendiler. Çünkü; sabunlar yok oluyordu. Bir gün annem büyük bir telaşla; "Evin büyük faresini yakaladım" dedi. Sabunlar yasaklandı tabi bana. Bu şekilde başladı. Ancak Türkiye' nin koşulları içinde büyüme çağındayken bununla çok ilgilenemedim ama resim yapıyordum." (TRT Çamurdaki Sır 8.Bölüm, 1999, Türkiye)

Çolakoğlu çok hareketli, lider ruhlu bir çocukluk yaşamıştır. Örneğin ilk okulda, okulun bahçesini renklendirebilmek ve çiçekler dikebilmek için öğretmeninden izin alır, bahçeyi süsler ve görkemli hale getirir. Resim kabiliyeti yüksek olduğu için ilk okulda haritaları Hamiye Çolakoğlu çizmiştir. Yaşamının ne derece renkli olduğunu, o dönemlerde dahi düz gitmediğini çocukluk anılarından da kolayca yakalayabiliyoruz. Bir ilk öğretim öğrencisini günümüz koşullarında değerlendirecek olursak; teknolojinin de ilerlemesi üzerine ne yazık ki bu faaliyetleri görmemiz pek mümkün olmuyor. Nitekim bu çağlardaki öğrenciler, akıllı telefon, tablet ve bilgisayarlar eşliğinde hareketsiz yaşamı tercih etmektedirler. Bir öğretmen olarak şu farkı çok rahat dile getirebilirim; 2000 yıllarının henüz başlarında Resim-İş dersi öğretmenimizin temin ettiği boyalarla okulun dış duvarlarını boyamıştık. Son derece keyif aldığımız ve eğlenerek yaptığımız bu uğraşı her defasında anımsar, tebessüm ederim. Sanıyorum Hamiye Çolakoğlu' da aynı hazzı hissedip, bu zamanları anımsadıkça mutluluk duymuştur. 2020 li yıllara yaklaşırken bu tarz aktivitelerin daha az olması, ilk öğretim çağındaki öğrencilerin yaratıcı gücünü sınırlandırarak bu güzel durumdan mahrum olmasına sebep olmaktadır.

Ayrıca Hamiye Çolakoğlu sadece resim dersinde değil, diğer dersler ve sosyal yaşantısında da lider ruhu sayesinde başarılı ve ön planda olan bir çocukluk yaşamıştır. (ERİNÇ, 1998 : 7s)

Hamiye Çolakoğlu' nun babası Hasan Tahsin Çolakoğlu, çevreye, dostluklara, özellikle sanata ve kültüre ilgili birisiymiş. Tiyatrolar, konserler, sergiler, müzeler gezen Babaları Hasan Tahsin Çolakoğlu, çocukları ile tüm bu etkinliklere katılarak belki de Hamiye Çolakoğlu ve diğer çocuklarına sanat kavramının ne kadar önemli olduğunu çocukluk çağında benimsetmiştir. (TRT Çamurdaki Sır 8.Bölüm, 1999, Türkiye)

1.2 Hamiye Çolakoğlu' nun Eğitimi

Hamiye Çolakoğlu, ilkokula İstanbul Sultanahmet' de başlamıştır. Bir yıl sürecinde ailesi ile birlikte İstanbul' da yaşarlar. Bu süreç kendisi için çok önemlidir. Babası sayesinde İstanbul' da kültürel mekanları ziyaret ederek tanımaya başlamaktadır. (ERİNÇ, 1998 : 7s)

Çocukluk dönemlerinde çelimsiz, ufak tefek bir kız çocuğu olan sanatçıya " Tahta kaşık " veya " Gandi " denilmekteymiş. Fakat fiziksel özellikleri yanı sıra oldukça zeki, başarılı, meraklı, duyarlı ve lider ruhlu bir karaktere sahipmiş. Okuldaki bahçeye çiçekler dikip görselliği zenginleştirmesinden, bir üst sınıf matematik sorularını çözmesinden bunu rahatlıkla anlayabiliyoruz. (ERİNÇ, 1998 :8-9s) Baskın karakteri ile güçlü bir çocukluk yaşamış olduğunu söyleyebiliriz.

Şekil 6 Hamiye Çolakoğlu 5.sınıftayken (S.Erinç Toprağın Erki)

Hamiye Çolakoğlu' nun, el becerisi yeteneğini çocuk yaşta keşfettiğini biliyoruz. Anılarından bahsederken o heyecanı yeniden yaşarcasına anlatmasından sanata olan ilgisini ve hakimiyetini hissetmemek mümkün değildir.

Sanatçı henüz ilkokuldayken resim öğretmeni, sınıfa cam karolar üzerinde sulu boya dağıtarak sevdikleri bir araç resmetmelerini istemiştir öğrencilerinden. Hamiye Çolakoğlu bir tren resmetmiştir ve yaptığı resim üzerine iç dünyasını anlatırken adeta sanki geleceğini tahmin edercesine yorum yapmıştır. Bu anıyı kendisi şöyle ifade eder;

" O zamanın eğitimi daha mı farklıydı bilemiyorum ama fayans yoktu, fayans kültürü henüz başlamamıştı. Cam karolar üzerinde tüp sulu boya sıkırlar, o boyalarla bize resim yaptırılırdı. Yalnız öğretmenimin beni sık sık takip ettiğini gözlemlemiştim. Her ilkokula giden çocuk zannederim aynı şeyi yapmıştır. Defterlerin kenarları hep bezemelerle süslenir. O, çiçek olabilir, evler olabilir ya da top oynayan bir çocuk. Figüratif veya non - figüratif. Onları herhalde çok güzel süslüyordum ki devamlı beni izliyordu. Bir gün sınıfa bir müfettiş geldi. İkinci sınıftaydım, dersimiz resim dersi idi. "Sevdiğiniz araçları yapın" dediler. Hani o ilkokul kitaplarında " Orada her şey bulursun, gezsen Anadolu'yu " diye bir şiir vardır. O şiir bende bir özlem uyandırdı. Anadolu .. Babama soruyordum " Anadolu nedir? " Yaşadığımız ülkenin genel adı .." Orada çok güzellikler var, ben onları görmeliyim diyen bir çocuk olmaya başladım. Bir tren yaptım, özlemimdi tren. Çünkü tren bilmiyordum, hiç görmedim. Kitabın bir sayfasında tren vardı, belleğimdeki tren resmini yaptım sulu boya ile. Buharlı trenin önünde bir demir vardır o beni hep ürkütmüştür, bir şövalye şapkası gibi önü zırlı. Müfettiş geldi baktı; " Sen treni çok mu seviyorsun? " dedi; " Efendim ben ötelere gitmeyi seviyorum " demiştim. Omzuma dokundu, saçımı okşadı. Saçımda bir kurdele olduğunu anımsadım, kurdeleme takıldı eli. İlk okuldayken kurdele takarlardı, onu ben zor taktırırdım. Çünkü bana ters geliyordu başımda kelebek gibi beyaz bir şeyin olması. " İnşallah bir gün trenin hareket eder. " dedi bana. " (TRT Çamurdaki Sır 8.Bölüm, 1999, Türkiye)

Bu dilek bir gün gerçeğe dönüşecek, Hamiye Çolakoğlu Anadolu'yu karış karış gezecektir. Anadolu aşığı Hamiye Çolakoğlu yıllar sonra eğitim verdiği Hacettepe Üniversitesi'ndeki çalışma arkadaşlarına sürekli olarak "Anadoluyu gezin, öğrenin ondan sonra Dünyayı gezin. Böylece ezilmezsiniz. Ne kadar güçlü olduğumuzu görün." (Prof. Terwiel Candan, 2017) diye bahsetmektedir.

Sanatçı, çocukluk yıllarında " zatülcenp " adında bir göğüs hastalığı geçirmiştir. Bu ciddi hastalık, eğitimini bir süreliğine durdurmuştur. Bu süreç içerisinde vücudu farklı enfeksiyonlarla karşılaşmış, saçları tutam tutam dökülmüştür. Bir yıl boyunca ne yataktan ne de evden çıkamamıştır. Bu süreci babası aracılığı ile Cemal Bingöl' den resim dersleri alarak, çeşitli kitaplar okuyarak atlatmıştır. (ERİNÇ / 1998 : 12) Hareketli bir çocuk için zor bir dönem olsa gerek, hastalık adı altında yatağa bağlı kalmak. Bu dönemi resim dersleri alarak doldurmak ve hatta Cemal Bingöl gibi değerli bir ressamdan resim dersi alabilmek Çolakoğlu ailesinin sanata olan saygısını ve hassasiyetini önemli ölçüde göstermektedir.

İlkokul'dan beri resim dersini ayrıcalıklı görmüştür Hamiye Çolakoğlu. Hatta okul dönemlerinde kendini sanatçı gibi görmekteymiş. Öyle ki henüz İlkokul üçüncü sınıfa giderken bile arkadaşları arasında gelecekte ressam olacağını belirtmekteymiş. (ERİNÇ, 1998 :12s) Ülkemizde sanatla ilgilenen kişilerin geçmişlerinde bu örneğe rastlamak mümkündür. Bir şeyler yaratma güdüsü, zihinden tasarlama ve yaratıcılık insanın doğasında var olan şeylerdir. Yaratıcılığın gelişmesinde çevre ve aile faktörü büyük rol oynamaktadır. Hamiye Çolakoğlu' nun yaratıcılığının gelişmesinde de sanata duyarlı olan ailesi ve öğretmenlerinin desteği vardır diyebiliriz.

Orta öğretimini Ankara' da tamamladıktan sonra, tek hayali İstanbul' daki Güzel Sanatlar Akademisi' ne devam etmektir. Ancak Çolakoğlu, ailesinin isteği üzerine Ankara' da İsmet Paşa Kız Enstitüsüne kaydettirilir. Burada bir yıl eğitim aldıktan sonra Atatürk Kız Enstitüsüne geçiş yapmıştır. (ERİNÇ, 1998 : 12-13)

1951 yılı, sanatçının lise eğitim sürecinde Kore savaşı için vatanımızdan asker yollanmaktadır. İnsanlar gar' a gidip askerlerimizi uğurlarken Hamiye Çolakoğlu kız grubunu alıp bahçedeki çiçekleri buket yaparak gar' ın yolunu tutmuştur. Askerlerimizi yolcu etmek üzere geldikleri gar' da birden konuşma kürsüsüne fırlayıp duygusal bir o kadar mantıklı konuşması ile başta komutanlar

olmak üzere herkesi derinden etkilemiştir. Bu cesareti ve özgüveni ile Ankara'nın gündeminde uzun süre adı konuşulmuştur. (ERİNÇ, 1998 : 13)

Şekil 7 Hamiye Çolakoğlu' nun Lise Dönemleri (S.Erinç Toprağın Erki)

Ankara Kız Enstitüsü' nden mezun olmasına sayılı günler kala bir mezuniyet sergisi gerçekleşmiştir. Bu sergide açılışa o dönemin Milli Eğitim Bakanı Tevfik İleri katılmıştır. Sergide, Hamiye Çolakoğlu' nun bir tablosunu beğenmiş ve onu İtalya' ya göndermek istediğini belirtmiştir. Bu Çolakoğlu' nu oldukça sevindirmiş olacak ki İtalya' yı aklına fazlasıyla koymuş oradan sanat eğitimi almak için hayaller kurmaya başlamıştır. (ERİNÇ, 1998 : 14)

1953-54 yıllarında hem Türk El Sanatlarını Tanıtma Derneğinde çalışmış, hem de Hakkı İzzet İzer' in Ankara Yapı Enstitüsü' nde bulunan seramik atölyesi' nde sistematik seramik eğitimi almıştır. Bu dönem sanatçının seramik sanatına başlamasında etkili bir dönemdir. Sanatın değişik dallarıyla ilgilenmekte kalmayıp aynı zamanda Etnografya ve Arkeoloji müzelerinin arşivlerinde araştırmalar yaparak bilgisini geliştirmiştir. Günleri hiç boş geçmemiştir. (ERİNÇ, 1998 : 14)

Sanatçı, atölye ve müze sürecindeki anılarını şu şekilde aktarmaktadır;

" Ben o sıralarda hazır pişmiş terracota üzerinde guaj çalışmaları yapardım. Kendisini yormuyordum. Halbuki ben çamura biçim vermek istemiştım. Orada çamura biçim vermeye başladım. Bu bende bir tutku haline geldi; dokunmak, dokunduğuma biçim vermek. Bu zamanla değişti; dokunduğumu kucaklamak, kucaklayamayacağım kadar büyük şeyleri yapma hevesi başladı bende. Bu süreçte zamanı da değerlendiriyordum. Müze eğitimi almıştım ailemden, babam çok meraklıydı tarihimizi ve

kültürümüzü öğrenmek için bizi müzelere götürürdü. Bende hitit tutkusu başladı. Etnografya müzesinde aşağı yukarı 6000 7000 parça etüt ettim. Dokumalar, yazmalar çünkü her müzenin altında yüz binlerce eşya vardır onlar zamanla arşive girer çıkar. Hem havalandırılması, hem bakılması açısından." (TRT Çamurdaki Sır 8.Bölüm, 1999, Türkiye)

Çocukluğundan beri hayali olan Anadolu' yu gezmeye 1957 yılında başlamıştır. Karış karış gezerek her kesimden insanla dostluk kurmuştur. Her şeyi öğrenmek bilmek istemektedir. Bir kilim dokunuşu, çeyiz sandıklarından çıkarılan yemeniler, işlenmiş bakırlar, usta sanatçının ilgisini çekmiştir. Bunların hepsi usta sanatçının ilgisini çekmektedir. 1957 yılında "Sini Galerisi" adında ilk işyerini açmıştır. Galeride nikelaj ve değişik oksidasyon işçiliği sergileyen kendine has kompozisyon çalışması yapılmış çeşitli tabak ve tepsiler bulunmaktadır. Sanatçı, gerek bakırları ve tabloları ile, gerek insani ilişkileri ve samimi dostlukları ile kısa sürede tanınan bir birey olmuştur. (ERİNÇ, 1998 : 15-16)

1958 yılında Almanya' dan ünlü bir lokanta sahibi Ankara El Sanatları Derneği' ne gelmiştir. Münih şehrindeki Lokantasını yeniden dekore etmek isteyen iş adamına Hamiye Çolakoğlu önerilir. Kısa bir zamanda lokanta sahibi ve Hamiye Çolakoğlu ile Münih' e gelmek üzere anlaşmıştır. Almanya, ünlü sanatçının ilk yurtdışı deneyimi olmakla birlikte "7 Mayıs 1958" tarihinde yolculuğu başlamıştır. Çalışmak üzere geldiği lokantada çinilerden oluşan panoları, cam üzerine yaptığı çalışmaları büyük beğeni almıştır. Geri dönerken çok uzun zamandır hayalini kurduğu İtalya' ya uğramıştır. Türkiye' ye dönüşünde İtalya' ya gitmeye kafasına takan sanatçı, İtalyanca derslerine yazılmıştır. Bu süreç içerisinde kendi işi ile alakalı olan belgeleri toplayarak, "Kütahya çiniciliğine çağdaş bir kimlik kazandırmak" adına başvuruda bulunur. Türk - İtalyan Devletleri arasında ikili kültür karşılıklı anlaşması gerçekleşir ve birbirlerine burs verebilmişlerdir. (ERİNÇ, 18-19)

Amacına ulaşan sanatçıyı İtalya yılları beklemektedir.

1.3. İtalya Yılları

Hamiye Çolakoğlu, 1959 yılında kazandığı burs sayesinde İtalya' da eğitimine başlamıştır. Floransa Devlet Seramik Sanat Okulu' nda, daha sonra Perugia Üniversitesinde sanat tarihi ve İtalyan Edebiyatı dersleri almıştır. (Mavi Gezegen Popüler Yer Bilim Dergisi, 2010/15,sayı,61)

Şekil 8 Hamiye Çolakoğlu ve Prof. Georgio Baritelli (S.Erinç Toprağın Erki)

Sanatçı Hamiye Çolakoğlu İtalya anılarını şöyle anlatmaktadır;

“...Çok iyi bir öğrenciydim, beni çok sevdiler. Çok güzel projeler yazdım. Çok mutlu oldum İtalya 'da. Çünkü bütün sanat yaşamım orada başladı. Bütün konserlere gittim, çok kalabalık olduğu zaman yere oturdum. Hem resim, hem heykel, hem kilise müziğini içime sindirdim. Hala beynimde, kulağımın içinde o günleri yaşar, o sesleri duyarım.”
(Erbay Aslıtürk Gül, 2009,161)

Şekil 9 Ünlü Ressam ve Hamiye Çolakoğlu' nun Desen Öğretmeni
Fernando Farulli 1961 yılı S.Erinç Toprağın Erki

Çolakoğlu, ilk yılında neredeyse geceli gündüzlü okulda çalışmıştır. İkinci yılında ise dersler erken bittiği için o dönemlerde Türkiye' de eğitimi verilmeyen Güzel Sanatlar Akademisi Sahne Sanatları Bölümü' nde devam etmiştir. Bu süreç içerisinde Resim eğitimini ihmal etmemiş, periyodik olarak devamını getirmiştir. Hatta 1962 yılı' nda katıldığı bir sergide gümüş madalya kazanmıştır. (ERİNÇ, 1998 : 21) Bu eser ve detaylı bilgi tezimizin 2.Bölümünde yer alan " Hamiye Çolakoğlu' nun Sanatçı ve Akademisyen Yönü " kısmında yer almaktadır.

Çolakoğlu, seramik eğitimine başlarken en büyük arzusunun seramikte kullanılan sıran sırrına ulaşmaktan yana olduğunu söylemektedir. Seramik sırlarını " Seramiğin Gizemi " olarak adlandırmaktadır. Floransa' da teknoloji hocası ile çok iyi bir iletişimi olan sanatçı çok iyi denecek kadar laboratuvar araştırmaları yapmıştır.(TRT Çamurdaki Sır 8.Bölüm, 1999, Türkiye)

İtalya' daki eğitim aldığı okul daha çok teknik donanımlı olduğu için, sır konusunda uzmanlaşmıştır sanatçı. (Tunçalp Mustafa, 2017) Çalışmalarında da rastlayacağımız üzere sırlı formları, hem renk hem uyum açısından göze hitap etmektedir.

Çolakoğlu, 1962 yıllarında İtalya' da Nazım Hikmet ile tanışmıştır. Usta şairin ön görüşü ile " Evrenin geleceğinde gençliğin rolü " konulu kompozisyon yarışmasına katılarak " Dünya yirmi iki bin kilometrelik seyahat " ödülünü kazanmış ve bu şartlarda bir çok ülke (Rusya, Polonya, Finlandiya, Macaristan, Avusturya vb.) görme ve tanıma fırsatı olmuştur. (ERİNÇ, 1998 : 25-26)

Nazım Hikmet' e çok değer veren Çolakoğlu' nun yazarla ilgili izlediği bir program sonrasında yazmış olduğu " Pencерem " adlı şiirinin yanında yazdığı pek çok şiirleri de vardır.

PENCEREM

Gökyüzü alabildiğine maviydi, derin.

Onu kucaklayamazsın.

Ötelerden beyaz bulutlar geçti,

Onlara dokunamazsın.

Dokunamazsın gözlerinden geçen özlemine memleketinin

Onları öpemezsin.

Aralayıp bulutları, gökyüzünün mavisini göremezsın ama

İçinden derin bir düşünce geçer

Sen gökyüzü olursun

Mavi, kocaman kimse bilmez.

HAMİYE ÇOLAKOĞLU (BRHD Sanat Bülteni, 2004, sayı 40, syf 8)

Bu süreçte resim eğitimini de ihmal etmeyen sanatçı, 1962 yılı Roma' da açılmış olan Genç Sanatçılar Sergisi' nde guaj boya çalışması ile yapılmış olan " Toskana Tepeleri " isimli eseri ile gümüş madalya kazanmıştır. (ERİNÇ,1998:21) Bu önemli eser, sanatçının "Beyaz ev" diye nitelendirdiği kültür evinde muhafaza edilmektedir.

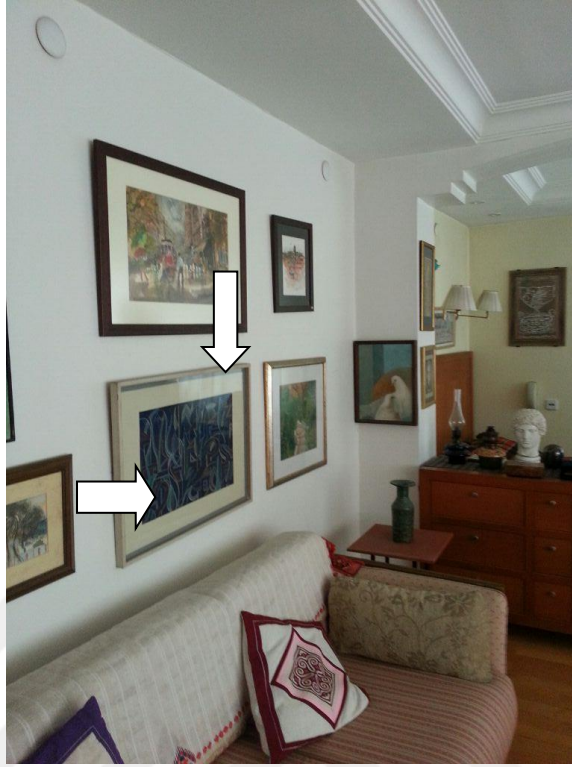
Hamiye Çolakoğlu bu durumu;

" Eğitimim sırasında Uluslararası sergilere katıldım. Bunlardan biri 1961 yılında resimle ilgili bir yarışmaydı. Orada gümüş madalya aldım. Seramik okulundaki hocalarım, " Seramikle ilgili olan yarışmalara katılmıyorsun da, resimle ilgili olanlara katılıyorsun. Artık biz de senden ödül bekliyoruz. " demişlerdi." (PTT Dergisi, 1990, Sayı:94 syf:38) diye dile getirmektedir.

Şekil 10 Hamiye Çolakoğlu' nun 1962 Yılı' nda Roma' da Ödül Aldığı Tablosu Toskana Tepeleri (S.Erinç Toprağın Erki)

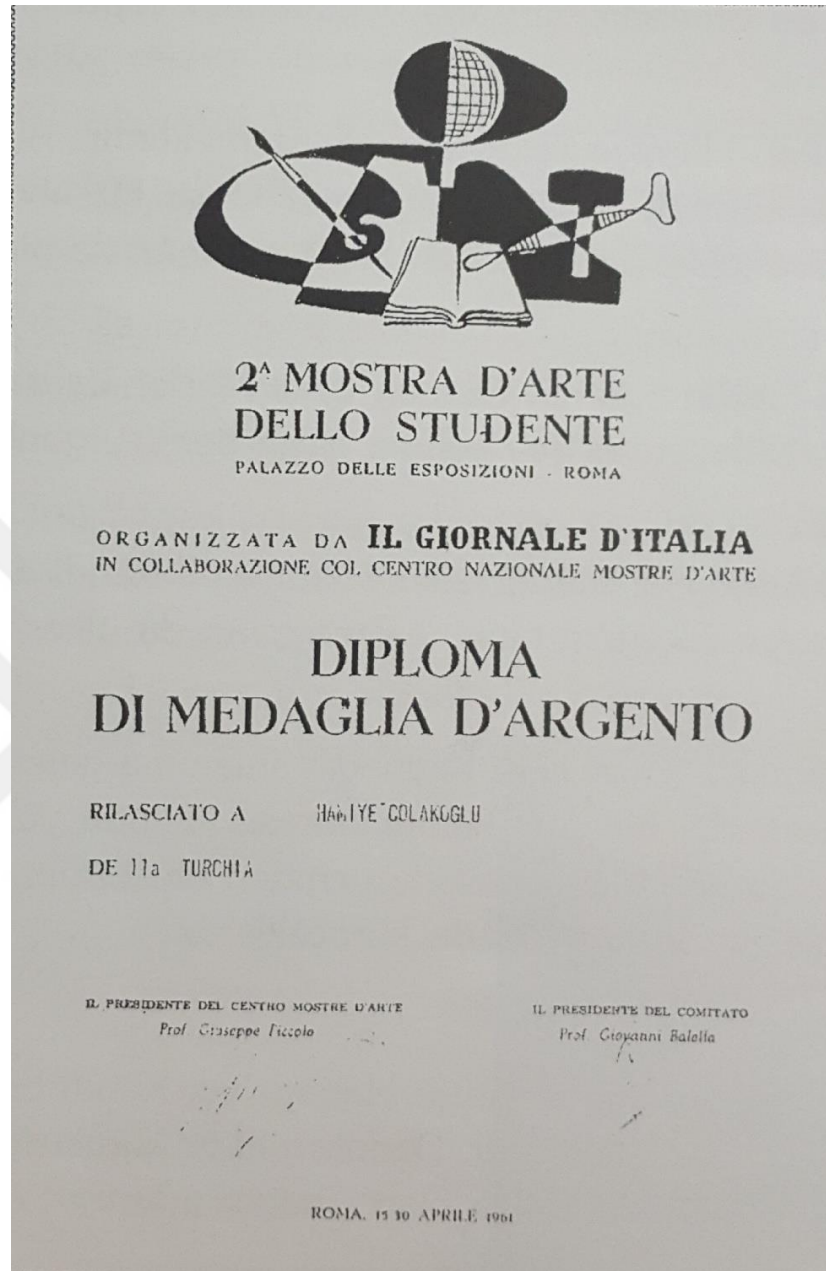
Toskana Tepeleri isimli eser, sanatçının kültür evinde bulunmaktadır.

Şekil 11 Toskana Tepeleri (Prof. Candan Terwiel Arşivinden 2018)

Hamiye Çolakoğlu, Ayrıca 1963 yılında Amerika Seramik Derneği' nin açmış olduğu Uluslararası Seramik Sergisi' ne İtalya' dan katılmış en iyi kritiği kazanarak, Amerika Kil Derneği üyeliğine kabul edilmiştir. (PTT DERGİSİ, 1990 Sayı: 94, 39)

İtalya' da yüksek pişirim ve seramik teknolojisini öğrenmiş bir çok başarı elde ettikten sonra mezun olmuş, 1963 yılı' nda Türkiye' ye dönüş yapmıştır. (Doç. ULUDAĞ Kemal, 2003)

Şekil 12 Hamiye Çolakoglu' nun İtalya' da Aldığı İlk Diploması (S.Erinç Toprağın Erki)

2.BÖLÜM

HAMİYE ÇOLAKOĞLU' NUN SANATÇI VE AKADEMİSYEN YÖNÜ

HAMİYE ÇOLAKOĞLU' NUN SANATÇI VE AKADEMİSYEN YÖNÜ

2.1. Akademisyen Hamiye Çolakoğlu

12 Eylül 1983 yılında Hacettepe Üniversitesi bünyesinde Güzel Sanatlar Fakültesi kurulmasına karar verilmiş, kurucu dekan olarak Prof. Gülsen Canlı atanmıştır. Gülsen Canlı bölümlerin kurulmasında seramik bölümünün de olmasını arzu etmiştir ve bölümü kurmak üzere Sıtkı Erinç görevlendirilmiştir. Sıtkı Erinç altı ay bölüm başkanlığı yaptıktan sonra Hamiye Çolakoğlu, göreve gelmiştir. Sıtkı Erinç hocanın sadece yasal olarak bölümü kurmasına karşın bir seramik bölümünün sahip olması gereken yapıya kavuşması, Hamiye Çolakoğlu' nun göreve başlamasından sonra olmuştur. Hamiye Çolakoğlu' nun bölüme gelmesi ile beraber seramiğin kurallarına göre bir bölüm oluşturulmuş, seramik laboratuvarı kurulmuş, seramik eğitiminin olmazsa olmazı fırınlar, makine teçhizat ve seramik malzemeleri bölüme kazandırılmıştır. Dolayısı ile her ne kadar yasal kurucusu Sıtkı Erinç olsa da bölümün kurucusu Hamiye Çolakoğlu olarak kabul edilmiştir. (Prof. Terwiel,Candan 2017)

Hamiye Çolakoğlu, bölümü zor şartlar altında düzene sokmuştur. Bazı konularda, çevreden de yardım almıştır. Kamu kuruluşlarından, bankalardan kullanmadıkları masa, sandalye ve dolapları okula taşımış, Çanakkale seramik fabrikalarından da seramik malzemesi yardımı almıştır. Bu yardım yıllar boyu sürmüştür. Hatta Çanakkale Seramik Fabrikalarında sanat danışmanı olan seramik sanatçısı Mustafa Tunçalp dört yıl boyunca bölümde derslere girerek Hamiye Çolakoğlu' na eğitimde destek olmuştur. (Tunçalp, Mustafa, 2017)

Kuruluş aşamasındaki bu zorlu süreçte aldığı maddi desteklerin yanı sıra Hacettepe Üniversitesi' nin ilk seramik öğrencilerinin seferberlik havasında destekleri ve Hamiye Çolakoğlu' nun da titizliği ile bölümün kuruluşu başarıyla tamamlanmıştır.

1984 yılında sanatta yeterliliğini tamamlayan, 1986 yılında Doçentlik, 1993 yılında ise Profesörlük ünvanını alan Hamiye Çolakoğlu, bölümü

kurduğu ilk günden emekli olduğu son güne kadar hatta yaşamının sonuna kadar seramik bölümü içerisinde bir aile ortamı kurmaya gayret etmiş ve bunu başarmıştır.

Seramiği adeta başkalaştıran, sıradanlıktan uzak nitelikte çalışmaları ile tanınan sanatçı öğrencilerine de bu düşünceyi benimsetmeye çalışmıştır. Öğrencileri ile düzenli olarak yaptığı kültür gezilerinde sanat eğitiminin sadece okul içerisinde yeterli olmayacağını göstermiş, yurtdışına gitmek isteyen öğrencilerini, ilk olarak Anadolu'yu gezerek önce ülkemizin kültürel güzelliklerini tanıyıp, daha sonra değişik ülkelere gitmelerini istemiştir. Seramik bölümü öğrencilerine atölye çalışma saatlerini sınırlamamış, gece gündüz atölyeleri kullanmalarına izin vererek sanat üretmelerine olanak vermiştir. Hamiye Çolakoğlu seramik bölümü öğrenci çalışmalarının yalnızca birer proje olmaktan çıkıp, sergilenmesi için önayak olmuştur. Böylece öğrenci çalışmalarının geniş kitlelere tanıtılmasını sağlamakla beraber kitleler üzerinde nitelikli eser bilinci yaratmaya gayret edilmiştir. İlk seramik bölümü koleksiyonu bu şekilde oluşturulmuştur.

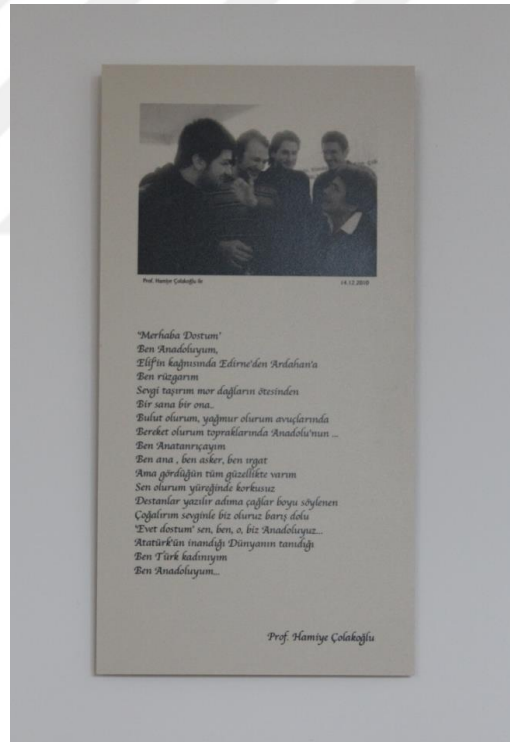
Hamiye Çolakoğlu, eğitim verdiği yıllarda öğrencilerini zorunlu staja tabi tutmuş, fabrikada çalışarak tecrübe edinmelerini savunmuştur. Üniversite' nin tatil dönemlerinde kendisini huzurlu bulduğu Çanakkale Seramik Fabrikaları' na giderek atölyede çeşitli çalışmalar yapmıştır. Hamiye Çolakoğlu' na Çanakkale Seramik Fabrikaları' nda eşlik eden öğrencilerinden Doç. Hüseyin Özçelik bir anısını şöyle anlatmaktadır;

"Bilkent panosunu çalışırken ilk defa yüzey çalışmıştık, 4x16 metre platform hazırladık. Birinci kısmını bitirdik. Yaklaşık olarak bir ayda. Sonra onu kestik, kaldırdık tam o arada Rahmetli hocanın annesi rahatsızlandı ve Ankara' ya gitmek zorunda kaldı. Doğan Özgündoğdu ve bende çalışmaya başladık, ikinci kısmını bir haftada bitirdik. Bir hafta sonra hoca fabrikaya döndü. Panonun diğer kısmı bitmiş, görünce şaşırdı kaldı. Halbuki birincide ne yaptıysak onu yaptık. Ama tabi işine o kadar

çok sahip çıkıyordu ki merak etti. Sonuna kadar fırından çıkana kadar sürekli.. Bu tedirginliği yaşadı ve bize de yaşattı. Çalışma fırından sapasağlam çıkmıştı. O zamanki ana kadar tüylerim diken dikendi. Fırından çıkışını gördüğümde .. Bu tecrübe, o andan sonra inanılmaz bir güven ortamı sağladı aramızda. Ondan sonra zaten birçok çalışmasındayer aldım. Bir çok projeyi keyifle yaptık, tamamladık."(Doç. Özçelik Hüseyin, 2017)

Bazen de dersin akışını şiirlerini dile getirerek değiştirmiş, daha da sıcak bir ortam oluşturmuştur.

O şiirlerinden biri " Ben Anadolu' yum " şiiridir.

Şekil 13 Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü
ANKARA (Gülşen Başbüyük 2017)

Eğitim alanında öğretmen-öğrenci ilişkisi haricinde usta-çırak ilişkisi izlenmiştir. İlk mezun öğrencilerinden Doçent Kemal Uludağ;

“Atölye uygulama derslerimize Hamiye Çolakoğlu girdi eğitimim boyunca. Geriye dönük böyle gözlemlediğim zaman seramik eğitimi öğrencisi olarak bizim Hamiye Hanımla çalışmalarımız bir akademik çizgiden farklı, daha çok usta – çırak ilişkisiydi, birlikte çalışıyor, birlikte bir şeyler yapıyorduk. Yani eleştirmek ya da olumsuzlamak anlamında söylemiyorum ama daha sıcak bir ilişki vardı. O da bizimle öğrendi bazı şeyleri diyebilirim işte üniversite ortamını, öğrencilere bir şeyleri öğretmeyi. Bölümün kurucusu oydu. İlk öğrencileri biziz ve ben ilk mezunuyum Hacettepe’nin. Hatta atölyelerimizi de biz hazırladık. Bize bir bodrum gösterildi, o bodrumu önce inşa ettik, hazırladık. O bölümü de biz yaptık, bölümde ilk okuyan biz olduk. Dolayısıyla bu anlamda birçok şeyi usta – çırak ilişkisi havasında yaşadık ve öğrendik. Tabii çok kalıcı öğrenmeler oldu bunlar. Çünkü atölyenin her şeyi biz yaptık, her şeyini biz temin ettik. Onun için de sanki biz sadece eğitim almadık, bir seramik atölyesi nasıl kurulur’ u da öğrendik okulda. İlk fırın çalışmalarını biz yaptık. Yani direkt pratiğe dönük bir eğitim almış olduk. Bu açıdan da çok şey kazandık. Genel olarak baktığımız zaman Hacettepe’deki eğitime, (son dönemlerini çok iyi bilmiyorum) en azından Hamiye Hocamın (emekli oldu artık) dönemindeyken daha sanatsal yönü ağır basan bir seramik eğitimi söz konusuydu. Bildiğim kadarıyla bu hava, hala Hacettepe’de devam ediyor.” diye tanımlamaktadır Hacettepe Üniversitesi’ nin ilk eğitim ve öğretim aşamasını. (Gül Erbay Aslıtürk, 2009: 161-162)

Çolakoğlu, başta üniversite olmak üzere tüm Türkiye’ ye seramik sanatının ne olduğunu, nasıl aşamaları kapsadığını ve neler olması gerektiğini anlatıp, uygulayarak seramik sanatını benimsetmeye çalışmıştır. 1987 yılı içerisinde Türk Kültür Haftası sebebi ile TÛTAV (Türk Tanıtma Vakfı) aracılığı ile Budapeşte’ ye giderek Çağdaş Türk Seramik Sanatı ve Selçuklu - Osmanlı çinileri konusunda konferanslar vererek Türk sanatı ve ülkemizin sesini duyurmuştur. (ERİNÇ S. 1998 : 66s)

Yıllarca katıldığı çeşitli toplantılarda seramik sanatının değerini göstermeye çalışmış, her zaman yaptıkları ile birlikte sanat seviyesinin ilerisinde evrensel bir çizgide yer alarak uluslararası katıldığı sergi ve aldığı ödüllerle bunu kanıtlamıştır. 1974 yılında Macaristan' da seramik sempozyumuna eserleri ile ve bu sempozyum sürecinde konferanslar vererek slayt gösterimleri de yapmıştır. (ERİNÇ, 1998 : 42) Hamiye Çolakoğlu, yaşamının sonuna kadar üyesi kaldığı TÛTAV (Türk Tanıtma Vakfı)' a 1980 yılında kurucu üye olarak başlamıştır. Bu dönemde, sanat dergilerinde seramik sanatçıları ve sergileri üzerine yazılar yazmıştır. (ERİNÇ, 1998 : 53) 1988 yılı içerisinde Ankara' da " Maya Galerisi " isimli galeriyi kurar ve ilk karma sergisini açar. Açılan galeri, fazla uzun ömürlü olmaz bir kaç yıl sonra kapanmıştır. (ERİNÇ, 1998 : 68-69s) Çolakoğlu, 1991 yılında, Geleneksel Türk El Sanatlarını Araştırma Vakfı' nı kurarak üç yıl boyunca yönetim üyeliği vazifesini yapmıştır. (ERİNÇ, 1998 : 71s) 1997 yılı içerisinde Çanakkale Seramik Fabrikaları 40.kuruluş yılında, Uluslararası uygulamalı Seramik Sempozyumu yapılmıştır. Bu önemli sempozyumda Hamiye Çolakoğlu yürütme kurulunda yer almıştır. Bu sempozyumda uluslararası üne sahip bir çok sanatçı eserlerini sergilemiştir. (ERİNÇ, 1998 : 79s) 1986 yılı içerisinde Ülkemizde ilk kez Hacettepe Üniversitesi tarafından bu denli büyük açıda kurgulanan " Türkiye' de Sanat' ın Bugünü, Yarını " adlı sempozyuma katılmıştır. 1989 yılında de Ürdün Kralı Hüseyin' in kız kardeşi Prenses Basma Amman' da bir seramik merkezi kurulması amacıyla Çolakoğlu' nu davet etmiş ve Kraliçe Aliye tarafından düzenlenen bir programda Anadolu Selçuklu ve Osmanlı eserleri üzerine konferans vermiştir. (ERİNÇ, 1998 : 70s)

Hamiye Çolakoğlu Öğrencileri ve tüm çalışanlarla diyalogunu sağlam kurmuş, herkesle bir aile ortamı içerisinde uyumla, Hacettepe Üniversitesinde sıcak bir seramik bölümü ortamı kurmuştur. Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi zemin katındaki Seramik atölyelerinden biri değerli sanatçının adını almıştır. Bu gurur verici tabloda herkesin gözünde hatırası çalışmalarla yaşayacaktır.

Şekil 14 Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü
ANKARA (Gülşen Başbüyük 2017)

1991 yılı içerisinde Hamiye Çolakoğlu önderliğinde, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü öğretim elemanları ve öğrencileri ile birlikte bir İtalya gezisi gerçekleşmiştir. Bu gezideki temel etken, görgü ve bilgiyi artırarak yeni bir estetik bakış açısı kazandırabilmektir. Sonuç itibari ile yararlı bir gezi olmuştur. (ERİNÇ, 1998 : 71s) Öyle görünüyor ki; Hamiye Çolakoğlu yetiştirdiği öğrencilerine eğitimini aldığı farklı bir kültürü gezdirerek yeni fikirler geliştirmelerine ön ayak olmuştur. Bu gezi sonrası bir çok bölüm elemanı çeşitli ülkeler gezerek sanat eğitimlerini bir tık daha ileri boyuta getirebilmişlerdir.

1989 yılında, hastalığı esnasında geri kalmış işlerini yapmak sebebi ile sadece fakülte' de bulunmuştur. Sabahtan akşama kadar alt katta bölümü idare etmiştir. Rutubetli bir ortamdır ve rutubeti önlemek amacı ile yazın bile elektrikli soba yakılmaktadır. Bu zor şartlar kimseyi olumsuz etkilememiş, aksine öğrencileri ile birlik olup, kuvvet oluşturmuştur Hamiye Çolakoğlu. Bu zor şartlarda oluşan dayanışma gücü, dünün öğrencileri, bugünün

akademisyenleri ve öğretmenleri olarak karşımıza çıkmaktadır. (ERİNÇ, 1998 : 69s) Her bir öğrencisine Benim Çocuklarım demektedir.

Şekil 15 Hamiye Çolakoğlu ve Öğrencileri (Prof. Candan Terwiel arşivi 2017)

2.2. Hamiye Çolakoğlu' nun Sanat Yaşamı

Hamiye Çolakoğlu' nun yaratıcılığı henüz oyun çağında başlamış olup, hayatının sonuna kadar büyük başarılarla ve öncülüklerle birlikte devam etmiştir. Hamiye Çolakoğlu' nun sanatsal çalışmalarının büyük bir çoğunluğunu seramik çalışmaları oluştursa da bakır, tekstil gibi farklı malzemeleri kullanarak yaptığı çalışmalar, resim çalışmaları, sahne tasarımları ve yazdığı şiirler de görülmektedir.

Bu çalışmada Hamiye Çolakoğlu' nun sanat yaşamı, 1963 -1983 arası ve 1983 sonrası diye iki bölümde incelenmiştir. 1963 - 1983 arası bölümde Çolakoğlu' nun sanat eğitimini bitirip, İtalya' dan Türkiye ye geldiği yıllar akademik yaşantısının başladığı yıllar arasındaki sanatsal çalışmaları bir kronoloji dahilinde anlatılmıştır. 1983 sonrası yıllarında ise Çolakoğlu' nun

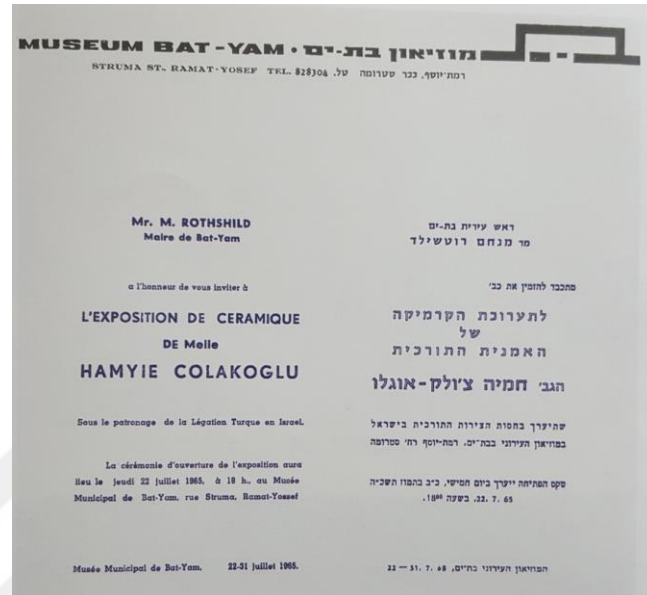
akademik yaşantısının başladığı dönemden ölümüne kadar olan yıllar içinde yapmış olduğu sanatsal çalışmalarına yer verilmeye çalışılmıştır.

2.2.1 1963 - 1983 Yılları Arası

Hamiye Çolakoğlu, 1963 yılı İtalya' dan mezun olup Türkiye' ye geri dönmüştür. Bir yıl boyunca Türkiye' de seramikle ilgili iş aramış ancak bulamamıştır. Bu süreçte ailesinin vermiş olduğu destekle Yenimahalle' deki evin alt katını boşaltıp yeniden düzenlemeler yapmış, atölyesini kurmuştur. Çolakoğlu' nun atölyesindeki ilk sipariş Ulus' taki Yıba çarşısının girişindeki çalışmadır. (ERİNÇ, 1998 : 28-32) Ancak, 2018 yılının Ocak ayında Yıba Pasajından edindiğimiz bilgiye göre, çalışma kırılarak yerinden kaldırılmıştır. Çevredekilerin buna tepki göstermiş olmasının yanında, ülkemizde sanat eserlerinin daha iyi korunması konusunda halk bilinçlendirilmelidir.

Çolakoğlu, atölyesinde geçirdiği zaman zarfında İsrail' de bulunan "Güzelliğin Kaynağı " anlamına gelen Ein - Hod sanatçı köyünden haberdar olmuştur. Ein - Hod sanatçı köyü, çeşitli sanatçıların aileleri ile birlikte yaşadığı, içerisinde galeriler ve müzeler yer alan doğa dostu bir alandır. Ein - Hod sanatçı köyünde, misafirlere odalar kiralanır, sakinlik çerçevesinde sanat ve doğa ile iç içe olmalarına köprü olunmaktadır. Çolakoğlu, Ailesini ikna ettikten sonra 1965 yılının şubat ayında bir yıl süreliğine İsrail' e giderek sanatçı köyünde kalmıştır. Geçici süreliğine bir heykeltıraşın evinde kalarak, ünlü seramik ustası Luzzoati, Dadaizm' in üç kurucusundan biri olan Marcel Yanko ve İsrail Parlamentosunun mozaiklerini yapan Chagall ile tanışmıştır. Burada geçirdiği günlerde gündüzleri seramikle ilgilenip, geceleri ise farklı ülkelerden katılan sanatçılarla toplanıp, sohbet ederek çevre edinmiştir. İsrail' de bulunduğu dönem içerisinde iki sergi açmıştır. Biri Ein-Hod' da diğeri ise, Tel Aviv Bat-Yam Belediye Müzesi' nde açılan bir sergidir. Çok ses getiren bu sergi açılışına İsrail Kültür Bakanı da katılmıştır ve Hamiye Çolakoğlu' na Bat-Yam şeref madalyası takdim edilmiştir. Sergide, çok beğenerek parça satın alanlardan biri New-York Guggenheim Müzesi müdürüdür ve Hamiye

Çolakoğlu' nu Amerika' ya gelmesi için davette bulunmuştur. (ERİNÇ, 28-29-31)

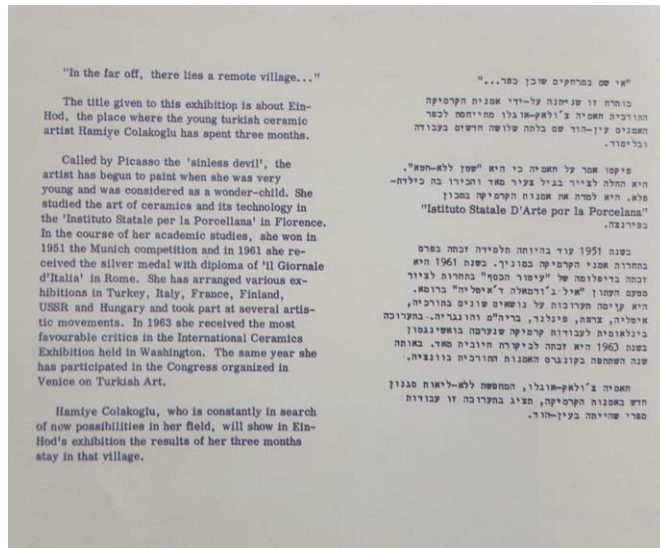

Şekil 16 Bat-Yam Sergi Davetiyesi (S.Erinç Toprağın Erki)

Hamiye Çolakoğlu, Ein -Hod sanatçı köyünden epey etkilenmiş olacak ki bir sanat köyü kurmayı hep hayal etmiştir.

Şekil 17 Ein - Hod Sergi Davetiyesi -I (S.Erinç Toprağın Erki)

Şekil 18 Ein - Hod Sergi Davetiyesi -II (S.Erinç Toprağın Erki)

1965 yılı sonlarına doğru İsrail' den dönüş yapan Çolakoğlu, 1966 yılı başlarında Yeni mahalledeki atölyesini yeniden düzenleyerek ses getiren bir girişimde bulunmuştur. Bir basın toplantısı ile İsrail' de yapmış olduğu çalışmaları tanıtmıştır. Açılışa, çeşitli ülkelerin kültür temsilcileri, farklı alanlardan sanatçılar, gazeteciler, dergi yazarları katılmıştır. Bu tanıtım, pek çok sanatçının bir çatı altında toplanması ile devam etmiştir. Atölyede, seramik yapımı başta olmak üzere laboratuvar çalışmaları, müzik yapımı ve çeşitli sanatsal çalışmaları olan Çolakoğlu, atölyede olan bu sanatçı birliğini bir kaç sanatçı yakını ile resmiyete dökerek Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği' ni kurmuştur. Bu girişimler Çolakoğlu' nun Ankara' da adının duyulmasına ve çevresinin genişlemesine etken olmuştur. (ERİNÇ, 1998 : 31-32-36)

Hamiye Çolakoğlu Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği hakkında duygularını şöyle dile getirmiştir;

"Bir gün Zafer Çarşısı' na gittiğimde, zafer çarşısına açılan yerin duvarla örüldüğünü gördüm. Duvara bir tekme vurdum, yıkıldı. Zaten yeni yapılıyordu. Bu duvar örülmeyecek, halk' a açılacak dedim. Belediye beni Kültür Bakanlığından, Kültür Bakanlığı da Belediyeden

zannetmiş ve sonuçta o kapı açıldı çok güzel bir galeri oldu. O galeri, Ankara' nın kalbiydi ve orada bütün kültür olayları konuşuluyordu. Bunun başındaki büyük insan da Eşref Üren di. Kendisi başlı başına bir akademiydi. Sonra Eşref Üren' in o çelebi haline ve ortamına Turgut Zaim katıldı. Çok iyi bir insandı. Daha sonra diğer sanatçılar gelmeye başladı. Refik Ekipmanlar, bütün Gazililer, İstanbul' dan Turgut Turan.. Herkes o dönem oraya gelirdi. Yani sevginin dağıldığı bir yerdi orası. Bana Eşref Üren sevginin ve öpücüğün mucidi demişti." (BRHD Sanat Bülteni, 2004,syf 5)

Şekil 19 1964 Yılıının Son Aylarında Ankara Yenimahalledeki Atölyeden Bir Kare ve Hamiye Çolakoğlu (S.Erinç Toprağın Erki)

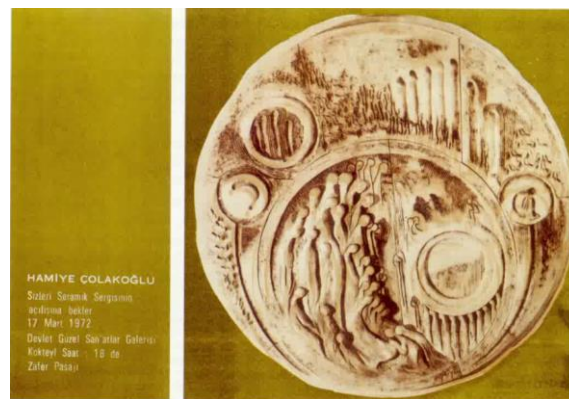
Hamiye Çolakoğlu, yüksek pişirim yani stoneware çalıştığı çeşitli formların bulunduğu, Türkiye' deki ilk kişisel sergisini 1972 yılında Devlet Güzel Sanatlar Galerisi' nin Zafer Çarşısındaki yeni yerinde açmıştır.

Şekil 20 1972 Yılı Ankara Devlet Güzel Sanatlar Galerisi ve Hamiye Çolakoğlu' nun İlk Kişisel Seramik Sergisi (S.Erinç Toprağın Erki)

Bu sergi, Zafer Çarşısının ilk kişisel seramik sergisidir. Sergide bir çok eser satılmıştır. Bunlardan biri olan Ergenekon adlı panoyu, açılış kokteyline katılan o dönemin Ankara valisi Şerif Tüten, vali konağı' na aldırılmıştır. (ERİNÇ, 1998 : 36)

Türkiye açısından döneminin bir kaç adım ilerisinde, Avrupa ve Amerika sanatından hiçte uzak olmayan Çolakoğlu' nun işleri soyut tasarımlardır. Kavramsal ve soyut çalışmaları, anlam ve biçim bütünlüğü içinde dönemin şartlarında düşüncecek olursak dönemin devrimcisidir denilebilir.

Şekil 21 Hamiye Çolakoğlu' nun Türkiye' deki İlk Sergisinin Davetiyesi

(<https://www.youtube.com/watch?v=whC3zxJ-Uxw> 09.04.19)

Şekil 22 Hamiye Çolakoğlu' nun 1972 yılı Sergisi' nden Seramik Formlar (S.Erinç Toprağın Erki)

Hamiye Çolakoğlu, 1972 - 1973 yıllarında Türkiye' de bir ilke daha imza atarak Özel Yükseliş Koleji İlkokul son sınıf öğrencilerine kısa bir dönem de olsa seramik dersi vermeye başlamıştır. Dönemin sonunda ise Türkiye' de ilk kez öğrencilerin yapmış olduğu sergiyi açarak bu deneyimi de kazanmıştır. 1973 yılı, Hamiye Çolakoğlu için önemli bir yıl sayılabilir. Kendisine, Türk El Sanatları Derneği' ne yaptığı hizmetler karşılığında 20.Yıl hizmet plaketi sunulmuştur. Aynı yıl birçok sanatsal faaliyette kendini göstermiştir. (ERİNÇ, 1998 : 38-41)

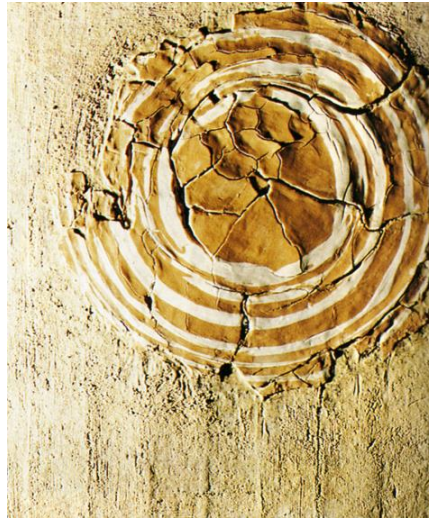
1974 yılında ilk kez Çan' da bulunan Çanakkale Seramik Fabrikaları' na gitmiştir. Aslında bu gidiş ziyaret amaçlıdır ancak bundan sonraki hayatında sanatçının her yıl uğrak yeri, çalışmalarını gerçekleştirdiği atölyesi olmuştur. Doç. Hüseyin Özçelik; Hamiye Çolakoğlu' nun Fabrika' da çalışma sürecinden şu şekilde bahsetmektedir;

"Fabrika içerisinde birçok insanın olduğu alanda kalabalık yerlerde çalışamazdı. Gider kendine kuytu bir yer bulur oralarda masa kurar ışık getirir orada çalışırdı. Çok fazla yaklaşamazdınız zaten sanatçının üretim anı biraz sancılıdır. Rahat bırakmak gerekir,

karışmamak lazımdır. Gerektiğinde çıkardı ve paylaşırdı. O dünyaya girmeyeceksiniz" (Doç. Özçelik Hüseyin,2017)

Çolakoğlu, 1974 yılında Alman Kültür Derneği'nde "Doğanın Dokusu I" adında kişisel sergi açmıştır. (ERİNÇ, 1998 : 42) Doğanın Dokusu I isimli sergi için numaralandırılmış olması, sanatçının bir süre öncesine kadar benimsenmiş figür düzenlemelerinin yanı sıra soyut anlamda doğa izlenimlerini bir serüven gibi bu sergi ile başlayarak sürdüreceği tahmin edilmiştir. Bu sergi ile Çolakoğlu, çağdaş seramik formuna uygun araştırmayı yakalanmış bulunmaktadır. Birçok kişiye amatör sanatçıların özel isim verdikleri sergi gibi gelse de aslında Hamiye Çolakoğlu'nun 1950 yılından beri masraflı bir alan olan seramik sanatına emekleri ve yapılan işleri tartışılmaz ve bu bağlamda elbette ki amatör sanatçı sayılamaz. Hem yurt içi hem yurt dışı eğitim alarak işin tekniğini tamamı ile kavramış olduğunu ve

seramiğin çağdaş dünyasındaki yerini bildiğini tahmin edebiliyoruz. (Milliyet Sanat Dergisi, 1974, s:104)

Şekil 23 1974, Doğanın Dokusu I Adlı Sergiden (S.Erinç Toprağın Erki)

1974 yılı içinde Macaristandaki seramik sempozyumuna katılan değerli sanatçı burada yapmış olduğu işlerle sempozyum sergisine katılmıştır. Şekil 25

de olakoğlu' nun bu sempozyumda yapmış olduğu çalışmalardan bir tanesi görülmektedir.

şekil 24 Hamiye olakoğlu Macaristan Seramik Sempozyumunda Yapıtı ile (<https://i.pining.com/originals/09/fb/13/09fb13f8297eae308adcf9b835dbf153> (13.01.2018))

1975 yılında Hamiye olakoğlu ve yakın dostu Mustafa Tunçalp İran' a şah' ın davetlisi olarak gitmişler ve yaklaşık bir aydan fazla kalarak sergiye katılmışlardır. (ULUDAğ Kemal, 2003, 44-48)

şekil 25 26 27 28 de görüldüğü gibi sergiye ait fotoğraflar, Sayın Mustafa Tunçalp' in özel albümünden alınmıştır.

Şekil 25 1975 Mustafa Tunçalp ve Hamiye Çolakoğlu' nun İran Sergisi Hazırlığı (Mustafa Tunçalp Arşivi 2017)

Şekil 26 1975 Mustafa Tunçalp ve Hamiye Çolakoğlu' nun İran Sergisi Hazırlığı (Mustafa Tunçalp Arşivi 2017)

Şekil 27 1975 Mustafa Tunçalp ve Hamiye Çolakoğlu' nun İran Sergisi Hazırlığı (Mustafa Tunçalp Arşivi 2017)

Şekil 28 1975 Mustafa Tunçalp ve Hamiye Çolakoğlu' nun İran Sergisi Hazırlığı (Mustafa Tunçalp Arşivi 2017)

Şekil 29" İnsan " 1975 İran Sergisi

(<https://tr.pinterest.com/pin/460211655647181022/> 26.12.2017 21:42)

Çolakoğlu, İran' dan döner dönmez yeni sergisini açmak için çalışmalarına başlamıştır. 1978 yılının haziran ayında, Ankara' da bulunan Çanakkale Seramik Galerisi' nde " Doğanın Dokusu 5 " adlı sergisini açmıştır. Yüksek pişirim heykellerinin bulunduğu sergide sır çalışmaları renkten uzaklaşmış durumdadır. (ERİNÇ, 1998 : 52)

Bu önemli sergi esnasında Hamiye Çolakoğlu' nun annesi rahatsızlanmıştır. Kendisi, annesinin yanında bulunmak durumunda kaldığı için bir müddet Çan' a, gidememiştir. Çanakkale Seramik Fabrikalarına uzunca bir süre gidemeyen Çolakoğlu, çalışmalarını Ankara' daki Söğüt Seramik

Fabrikalarında devam etmiş ve 1978 - 1982 yılları arasında bu fabrikanın sanat danışmanlığı görevini yapmıştır (ERİNÇ, 1998 : 52)

Hamiye Çolakoğlu, yaşamının sonuna kadar üyesi kaldığı TÛTAV (Türk Tanıtma Vakfı)' a 1980 yılında kurucu üye olarak başlamıştır. Bu dönemde, sanat dergilerinde seramik sanatçıları ve sergileri üzerine yazılar yazmıştır. (ERİNÇ, 1998 : 53)

1981 yılında, Atatürk' ün 100.Doğum Yılı Kutlama Komitesi tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi' ne davet edilmiştir. Bu önemli davete iki proje ile katılmış, Türkiye ve Uluslararası Çocuk Sağlığı Merkezi' ne yani bugünkü adı ile Bilkent Üniversitesi Merkez Kütüphane' sine Evrende Barış Senfonisi adlı çalışmasını yaparak 1982 yılında İş Bankası Büyük Ödülü' nü almaya hak kazanmıştır. (ERİNÇ, 1998 : 53)

Şekil 30 Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi' nde Bulunan " Evrende Barış Senfonisi " İsimli Pano (Gülşen BAŞIBÜYÜK 2018)

Şekil 31 Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi'nde Bulunan " Evrende Barış Senfonisi " İsimli Pano (DETAY) (Gülşen BAŞIBÜYÜK 2018)

Sürekli başarıya koşan Çolakoğlu, insanlarla dialog gücü dahilinde karma olan sergilerin çoğunda eserleri istendiği için katılmak durumunda kalmaktadır. Genellikle her yıl, kişisel ya da karma çeşitli sergilerde adını görmekteyiz. Bunlardan biri UNESCO' nun 1981 yılında Paris' te düzenlemiş olduğu Atatürk Yılı Seramik Sergisi' dir. Sadece katılım değil, birçok ödülü de almaya hak kazanmıştır. 1982 yılında da İstanbul' da gerçekleşen Devlet Resim ve Heykel Sergisi' nde bir eserini vererek, Devlet Başarı Ödülü' nü almıştır. Takiben 1983 yılında Cumhuriyetimizin 60.yılı Çağdaş Türk Plastik Sanatlar Sergisi ile yapıtları, İspanya, Portekiz, Polonya, Macaristan, Çekoslovakya ve Almanya' yı gezmiştir. (ERİNÇ / 1998 : 56,58,102)

" Artistik seramik pano tasarımlarının çoğunu şekillendiren,pişiren ve sırlayan ve sonuçta bir çok seçkin mimari mekanların duvarlarına uygulayan Çolakoğlu. en temelde seramik panolannı biçimsel ve uygulama açısından ortaya koyuşuyla; beceri ve ustalık yönünden, sanatın sözcük anlamı, başka bir ifadeyle günlük

dilde kullanılan genel anlamı ve kapsamı açısından sanatçı niteliğini fazlasıyla bannırmaktadır. " 1982' de üst üste aldığı ödüllerle artistik duvar seramiğinde,eğer ifade uygun düşerse, tekniğini kabul ettirmiş olan bir seramik sanatçısıdır. " (Doç.Uludağ Kemal 1999, syf 128)

2.2.2. 1983 ve Sonrası

1983 yılı Hamiye Çolakoğlu için çok farklı olmuştur. Daha önceki bölümde anlatıldığı gibi değerli sanatçı, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümünü kurmuş ve artık yaşamında sanat çalışmaları yanı sıra akademik çalışmaları da başlamıştır. Akademik çalışmalar, sanatçının önemli bir zamanını almasına karşın sanatsal çalışmalarda hiç duraksamadan aynı tempoyla devam etmiştir. Hatta Çolakoğlu, akademi ile beraber yürüttüğü sanatsal çalışmalarına öğrencilerini de ortak ederek onların da tecrübe kazanmalarına destek olmuştur.

1983' de otuzuncu sanat yılını Maltepe' deki Kibele Sanat Galerisi' nde açtığı kişisel sergi ile kutlamıştır. " (ERİNÇ, 1998 : 58s)

Şekil 32 Hamiye Çolakoğlu' nun 30.Sanat Yılı Sergi Davetiyesi (S.Erinç Toprağın Erki)

Hamiye Çolakoğlu bu dönemler içerisinde daha önceden de olan ve gün geçtikçe yaşam standartlarını daha da azaltan Romateit Artrit hastalığı sebebiyle baston kullanmak durumunda kalmıştır. Acıları ve ağrılarına rağmen işini asla geri planda bırakmamakla birlikte 1984 yılında Kara Kuvvetleri Komutanlığı Karargah Binası' nın iç ve dış cephelerine çalışmalar yapmıştır. Zaferin Gücü ve Savaş Bitti isimli çalışmaları hala Kara Kuvvetleri Komutanlığı' nda bulunmaktadır. (ERİNÇ, 1998 : 59, 60s)

Şekil 33 " Zaferin Gücü " isimli Pano (Ankara Kara Kuvvetleri Komutanlığı tarafından 2018 yılında tarafımıza ulaştırılmıştır.)

Şekil 34 Zaferin Gücü " isimli Pano DETAY 1 (Ankara Kara Kuvvetleri Komutanlığı tarafından 2018 yılında tarafımıza ulaştırılmıştır.)

Şekil 35 Zaferin Gücü " isimli Pano DETAY 2 (Ankara Kara Kuvvetleri Komutanlığı tarafından 2018 yılında tarafımıza ulaştırılmıştır.)

Çolakoğlu' nun fotoğraf 33, 34, 35, 36 de görülen iki dev panosu Ankara Kara Kuvvetleri Komutanlığında hala bulunmaktadır. Fotoğraflar, 05 Şubat 2018 tarihinde tez çalışmasında kullanmak üzere Prof. Hamiye Çolakoğlu' nun

ailesinden de izin alınarak, Genelkurmay Başkanlığı Kara Kuvvetleri Komutanlığı tarafından gönderilmiştir.

Şekil 36 " Savaş Bitti " İsimli Pano (Ankara Kara Kuvvetleri Komutanlığı tarafından 2018 yılında tarafımıza ulaştırılmıştır.)

1984 yılı değerli sanatçı için verimli bir yıldır. Akademi kariyerine devam ederken, çeşitli sergilere katılarak adını duyurmaya devam etmektedir. Bu dönemlerde, Kadın Hakları Kabulü' nün 50.yılı sebebi ile Kadın Sanatçılar Sergisi açılmıştır. Hamiye Çolakoğlu, " Nene Hatun " isimli eseri ile katılmış, çok beğenilen bu eserini Kültür Bakanlığı satın almıştır. (ERİNÇ, 1998 : 62s)

Şekil 37 Hamiye Çolakoğlu' na Ait " Nene Hatun " Modüler Heykel 1985 (S.Erinç Toprağın Erki)

Nene Hatun' a ithafen yapılan bu çalışma, soyut bir kompozisyonudur. Sonsuz tekrar duygusu elde edilen çalışmada anlam olarak Nene Hatun' u yüceltmektedir. Teknik açıdan, modüler yapıya sahip olan eser çok büyük boyutlu sayılmasa da anıt niteliği taşımaktadır. Bu modüler çalışmada, seramik gibi örtücü bir malzeme ile geçirgen bir etki elde edilmiştir. Yani bir açıdan bakınca diğer açının da gözükməsi sağlanmıştır. (Prof. Terwiel, Prof. Karabey, 2015,syf 8)

Çolakoğlu, 1986 yılında Yenimahalle' deki atölyesini bir daha açmamak üzere kapatmıştır. 1987 yılında Hacettepe Üniversitesi Beytepe kampüsünde bir çeşme yapmıştır. Kötü bir tesadüf sonucu açılıştan bir kaç gün sonra kardeşi Derman Çolakoğlu hayatını kaybeder bu nedenle değerli sanatçı, çeşmeye Derman Çeşmesi adını vermiştir. (ERİNÇ, S sy 65)

Şekil 38 Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsünde Bulunan Derman Çeşmesi

(Prof. Candan Terwiel Arşivi 2017)

Prof. Candan Terwiel' den edindiğimiz bilgiye göre Derman çeşmesi, Yarımca Porselen Fabrikası' nda yapılmıştır. " Çolakoğlu' nun bu porselen çeşmesi referansını geleneksel halkın kullandığı mahalle çeşmelerinden

olarak, özgün çağdaş bir dilde yorumladığı görülmektedir. Simetrik bir kompozisyon gibi algılsa da yüzeydeki rölyeflerde asimetrik bir kompozisyon hakimdir. Kuş figürlerinin, stilize çiçek motiflerinin ve Hacettepe Üniversitesi logosunun rölyeflerin yer aldığı kompozisyonda kullanıldığı görülmektedir. "
(Prof. Terwiel, Prof. Karabey, 2015,syf 8) ismi geçen makalede, çeşme hakkında bilgi verilmiştir.

Çolakoğlu, 1987 yılı içerisinde şiddetli ağrılarına rağmen farklı projelerin yapımına devam etmektedir. Bu süreçte yürümesi bastonla bile zorlaşmaya başlamıştır ancak sanata ve çamura olan sevgisi tüm ağrılarını unutturmuş olsa gerek dev bir pano yapımına girmiştir. Bu pano, 45 metre karelik büyük boyutlara sahip seramik bir eserdir.

Şekil 39 Hamiye Çolakoğlu' nun Mustafa Tunçalp' e Hediye Etmiş Olduğu Eskiz Çizimidir. Sümerlerden Günümüze İsimli Pano Eskiz Çizimi (Gülşen Başbüyük İzmir 2018)

Sanatçı ve sanatçı adayları, eser yapımına geçmeden önce hayal dünyasını kâğıda dökmektedir, bu bir ön çalışmadır. Yapılan eskizler, yapım aşamasını iki boyutlu veya üç boyutlu uygulanmış halde önceden görmemizi sağlar, hata veya eksik varsa önüne geçmemiz daha kolay hale gelecektir. Yapım aşaması her ne kadar sancılı bir süreç kabul edilse de eskiz çizimleri

sanatçıyı bir sonraki uygulama aşaması için adeta heyecanlandırır. Hamiye Çolakoğlu da her sanatçı gibi sanat eserini uygulamaya geçirmeden önce eskiz çizimleri yapmıştır. Kendi el çizimi olan ve Cemil Özgür Tuğla Fabrikası' na yapılan panonun eskiz çizimleri şekil 40 da ki gibidir.

Şekil 40 Hamiye Çolakoğlu' nun Mustafa Tunçalp' e Hediye Etmiş Olduğu Eskiz Çizimidir. Sümerlerden Günümüze İsimli Pano Eskiz Çizimi DETAY (Gülşen Başbüyük İzmir 2018)

Pano, Mustafa Tunçalp ile yapılan röportajdan alınan bilgiye göre, değerli sanatçı Mustafa Tunçalp ile birlikte İzmir' deki Tunçalp' in seramik atölyesinde yapılmıştır Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü hocalarından. Aziz Özdemir' de bu çalışmaya katkıda bulunmuştur. (Tunçalp Mustafa, 2017)

Şekil 41 Sümerlerden Günümüze İsimli Pano DETAY (Cemil Özgür Tuğla Fabrikası Müdürü Mustafa ÖZSOY tarafından tarafımıza ulaştırılmıştır 2018)

Uygulanan pano dev niteliktedir. Alınan bilgilere göre önü dolu olması sebebi ile yan profillerden fotoğraf çekimleri yapılarak Fabrika Müdürü Sayın Mustafa ÖZSOY bu çalışmada kullanılmak üzere tarafımıza ulaştırmıştır.

Şekil 42 Sümerlerden Günümüze İsimli Pano DETAY(Cemil Özgür Tuğla Fabrikası Müdürü Mustafa ÖZSOY tarafından tarafımıza ulaştırılmıştır 2018)

Çolakoğlu; rahatsızlıklarına, acı kayıplara rağmen hayatı içerisine bir çok şeyi boşluk bırakmadan doldurmuş; sanatını her daim yaşatabilmiştir. Yani sanat, kendisi için geçim kaynağından çok, yaşam tutkusu olmuştur.

Yoğun tempolu yaşamına, 1988 yılında UNESCO Kültürel Kalkınma Projesi Merkez Komitesi Üyeliğini de katarak başarısına bir başarı daha eklemiştir. 1988 yılı içerisinde geçirdiği rahatsızlığın artması sonucu tedavi görmek üzere İsviçre' ye gitmiş, sağlığına kavuşarak ülkeye dönmüştür. Sağlıklı bir şekilde ülkeye döndüğü yıl içerisinde, Ankara' da Maya Galerisi isimli galeriyi kurmuş ve ilk karma sergiyi açmıştır. Kurulan galeri, uzun ömürlü olmamış bir kaç yıl sonra kapanmıştır. (ERİNÇ, 1998 : 68-69s)

Şekil 43 Hamiye Çolakoğlu' na Ait 1990 Sergisinden " Soyutlama " İsimli
Porselen Panolar (S.Erinç Toprağın Erki)

Çolakoğlu, 1990 yılı içerisinde Ankara Tunalı Hilmi Caddesi' ndeki Emlakbank Sanat Galerisi' nde porselen eserler içeren kişisel bir sergi daha açmıştır. Sergide küçük ebatlı objeler ağırlıktadır ve serginin açılmasından kısa süre sonra tüm eserler satılmıştır. (ERİNÇ, 1998 : 71s)

Hamiye Çolakoğlu, Sergiye olan ilgi alakayı, ilk sergi açtığı yıllarda rağbet görmediğini, insanların tanımamasına bağlı buluyordu. Ancak 1978 yıllarında açmış olduğu sergide çevre halkın seramiğe bu kadar yakın olduğunu görerek mutlu olmuştur. Bunu da sergiyi beğenmek değil de, yaklaşmanın önemi olarak vurgulamıştır. Bu sergideki eserlerin porselenden oluşmuş olması sanatseverleri yakından ilgilendirmiştir. Çünkü ilk kez Ülkemizde porselen başlığı altında bir sergi açılmıştır. Hatta sergiye katılamayan ve katalogdan eserleri beğenip telefonlarla ulaşan kişiler sanatçıyı son derece başarılı kılmıştır. (PTT DERGİSİ, 1990 syf:38)

" Bu sergimin bir özelliği vardı. Tüm objeler porselendi. Biliyorsunuz porselen gerek pişirim açısından, gerek kullanılan malzeme açısından seramikten farklı. Belki de Türkiye' de ilk defa toplu halde bir porselen sergisi vardı. Serginin konusu ise; insanlardı, soyut insanlar. Yani sergide en yalın biçimi ile insanı anlatmak istedim."
(PTT DERGİSİ, 1990 syf:38)

Şekil 44 Hamiye Çolakoğlu " Soyutlama " isimli Porselen Pano 1990 Sergisi (DETAY) (S.Erinç Toprağın Erki)

Sanatsever insanların yoğun ilgisi Çolakoğlu' nu oldukça mutlu etmiştir. Aynı zamanda sergi açılışı bir çok dergide söz edilmektedir. Bunlardan biri 1990 yılının Mayıs ayında Kaya Özsezgin' in kaleminden olan Milliyet Sanat Dergisinde bulunan aşağıdaki yazıdır;

" Uzun süredir sessiz ve kendi içine kapanık bir aktiviteye kendini kaptırmış görünen seramik sanatçısı Hamiye Çolakoğlu, kişisel sergi yapmaktan çok duvar uygulamalarına yönelik daha soluklu işlerle kendini söz ettiriyordu. Birkaç yıldır sergilemeyi düşündüğü ve ancak şu günlerden Emlak Bankası Sanat Galerisi' nde seçkin bir toplum olarak bir araya getirdiği porselen işleriyle, duvar panolarının yanı sıra bu tür çalışmadan uzak bulunmadığını, böylece belgelemiş olmaktadır. Seramiğin yanında porselen, bir sanayi maddesi olarak ilk bakışta fazla sıcak bir etki uyandırmasa da, iyi bir sanatçı elinde biçimlenince gerçek bir sanat objesi düzeyine yükselebileceği kanısını güçlendiriyor. Porselen, geleneksel bir salon objesi olarak, zengin ve elit çevrelerin doktor tutkusuna, bilindiği gibi uzun bir süre cevap

vermiştir. Onu, böyle bir tutkunun sıradan bir şey olmak yerine, çağdaş sanat biçimlerine yatkın yaratıcı bir duyarlılığın alanına dönüştürme çabası, Hamiye Çolakoğlu gibi, bu duyarlılığın içinde yıllarca pişmiş bir sanatçıdan gelirse, elbet ilginç olabilir.

Hamiye Çolakoğlu, bu sergisinde küresel biçimli vazolarda, kendine özgü ince uzun insansı figürlerinde, yassı tabaklarında, porselenin yüksek pişirim teknolojisine uygun formları geliştiriyor, seramiklerinden alışık olduğumuz formlarını, bir de bu yönde deniyor. Yeni ifade olanakları ile bu formu yetkinleştirmeye çalışıyor. "
(Özsezgin Kaya,1990, s:240/15)

Çolakoğlu, 1990 yılında İhsan Doğramacı' nın vakıfa bağışlamış olduğu eve de bir duvar uygulaması yapmıştır. (ERİNÇ, 1998 : 71s)

Şekil 45 Değerli Sanatçı Hamiye Çolakoğlu' nun, İhsan Doğramacı' nın evine yapmış olduğu pano (Prof. Candan Terwiel Arşivi 2017)

Şekil 46 Değerli Sanatçı Hamiye Çolakoğlu' nun, İhsan Doğramacı' nın evine yapmış olduğu pano (DETAY) (Prof. Candan Terwiel Arşivi)

Çolakoğlu, 1991 yılında, Geleneksel Türk El Sanatlarını Araştırma Vakfı' nı kurarak üç yıl boyunca yönetim üyeliği vazifesini yapmıştır. (ERİNÇ, 1998 : 71s) Hamiye Çolakoğlu' nun sanata olan ilgisi geleneksel kavramlarda da devam etmektedir. Çolakoğlu' nun kültür evinde şark köşesini andıran dekoru geleneksel motiflere düşkün olduğunu göstermektedir.

1960 lı yıllarda Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği' nin kurulmasında ön ayak olan sanatçı daha önce de bahsettiğimiz gibi Ankara' da kısa sürede adından bahsettirmişti. Bu derneğin kuruluşunun 20.yılında sergi ile birlikte kutlama yapılmıştır ve Hamiye Çolakoğlu' na plaket takdim edilmiştir. (ERİNÇ, 1998 : 73s)

Hamiye Çolakoğlu, 1993 yılında profesör kimliği almıştır. Profesör olduğu yıl çok önemli bir kişisel sergi açmıştır. Ankara Atatürk Bulvarı üzerinde bulunan Şekerbank Sanat Galerisi' nde açılan bu anlamlı sergi çok ses getirmiştir. Bu sergide bulunan eserlerin bir çoğu ilk günden satın alınmıştır. Bu sergide bulunan önemli eserlerden biri; Bombalar Çiçek Açmalı adındaki anlamlı eser bütünüdür.

Eseri incelediğimizde ismi ile birlikte tanımlamak istersek; barış kavramının söz konusu olduğunu düşünebiliriz. Bombaların uç kısımlarında porselenden yapılmış çiçek motifleri hakimdir. İşlevsel vahşet yumuşatılmış, tamamen barışı ve güzelliği temsil eden simgeler yer almıştır. Sergi esnasında bir bomba sandığı ile sergilendiği söylenmektedir. Şeker bank Yeni Medya Sanatları Galerisi Yönetmeni Dr. Kumru Eren' den aldığımız bilgi doğrultusunda, 1993 arşivine ulaşamadığımız için güncel fotoğraf talebimiz olumsuz sonuçlanmıştır.

Şekil 47 1993 Şekerbank Galerisi'nde Açılan İlk Kişisel Sergiye Ait Gazete Kuponu ve "Bombalar Çiçek Açmalı" İsimli Eser(GÜLŞEN BAŞIBÜYÜK Bursa 2018)

Sanatçının sanatını inşa edebilme süreci biraz sancılıdır. Bu dönemde yaşamışlıklar, etki altında kalınan olaylar, hayaller, rüyalar, bilinç altı olan her türlü düşünce iki boyut ya da üç boyut kazandırılarak aktarılabilir. Yapım

aşamasında duygu değişikliği yaşanılarak sanat eserinin gidişatı bile değişebilir. Ruh hali diye tanımladığımız bu durum konuyu özetlemektedir. Prof. Hamiye Çolakoğlu' nun pek çok ülke ve kültür gördükten sonra bu birikimlerini sanatına taşıyarak eserlerinde anlatmış olabileceğini düşünebiliriz. Örnek verecek olursak; Uğur Mumcu' nun suikast' e maruz kaldığı dönemde " Bombalar Çiçek Açmalı " adlı eseri, gündemi bize net şekilde anlatmaktadır.

Bir sanatçının en önemli özelliği, gerçeklerden hareket edebilmesi ve gerçeklerin diğer yüzünü gösterebilmesidir. Bunun için sanatçı, yaşamla iç içe olmalıdır. Bu özelliğin oluşu da ancak eserlerdeki mesajdan anlaşılabilir. Verdiği mesaj özgün olursa, değer kazanır ve kalıcı olur.

Hamiye Çolakoğlu' nun bu kişisel sergisinde bulunan Bombalar Çiçek Açmalı ve Uğur Mumcu' ya Saygı isimli eserleri, 9 Ocak 1994 tarihinde Cumhuriyet Gazetesinde Müşerref Hekimoğlu tarafından haber yapılmıştır. Cumhuriyet Gazetesi yazarlarından Uğur Mumcu anısına yapmış olduğu eserler gazetedeki yer alarak sanatçıya, Ankara Sanat Kurumunun belirlemiş olduğu yılın sanatçısı ünvanı uygun görülmüş 10 Ocak 1994 tarihinde ödül verilmiştir. (Cumhuriyet Gazetesi 1994 sayı:24931 Müşerref Hekimoğlu)

Eserleri ile insanlara " suskun olmayın " mesajı vermeyi amaçlayan Çolakoğlu;

" İlk reaksiyon sanatçının malzemesine yansıyor. Benim de çamuruma yansıdı. Bazı ölümler, güzelliğe doğuş oldu. Bazı acılar, bazı değerleri ortaya çıkardı. Uğur Mumcu' dan sonra bir hüznün, bir senfoninin içine düştüm. Sergime hazırlanıyordum. Bosna - Hersek ile Bombalar Çiçek Açmalı adlı eserlerim, yüreğimizde ve düşüncemizde çiçek açmalıya dönüştü. İnsanlara; güzeli, doğruyu, sevgiyi götürecektir. Dövüş edercesine, hüznünden kaçarcasına çalıştım. Yüreğimdeki Mumcu .. " diye aklından geçenleri sözlü olarak aktarmıştır. (Cumhuriyet Gazetesi,1994,sayı:24931 Müşerref Hekimoğlu)

Şekil 48 Uğur Mumcu' ya Saygı (Erinç,S Toprağın Erki)

Panoda;

" İnançın yolunu simgeleyen panoda, insanın dünyaya açılan kapısı dayanışma içinde ve dünyayı kucaklayan iki kol yer alıyor. Çolakoğlu, bu panoda " sevgiyle bütünleşmek " temasını işliyor " diye anlatılmıştır. (Cumhuriyet Gazetesi, 1994, sayı:24931 Müşerref Hekimoğlu)

Çolakoğlu, 1995 yılında Uğur Mumcu evinin giriş kısmında bulunan bir duvar uygulaması gerçekleştirmiştir. Prof. Candan Terwiel' in anlattıklarına göre Tasarımı, Prof. Hamiye Çolakoğlu' na ait olan pano öğrencilerle beraber yapılmıştır.

Bu uygulama sonucu, Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı tarafından " Bir Damla Gözyaşı " özel ödülünü almıştır. (ERİNÇ, 1998 : 79s)

Çolakoğlu" nun anıtsal formda çalışmaları da vardır. Örnek olarak; Bilkent Üniversite' sinde bulunan Bilim Ağacı Heykeli, Ana Tanrıça çalışması, Nene Hatun Modüler Heykel Çalışması gibi büyük ölçekli çalışmaları, çeşitli

pano çalışmaları ve tasarımını yapmış olduğu anıtsal heykeller vardır. Hacettepe Üniversitesi girişinde bulunan metal anıt, yay şeklinde yapılmıştır. Bu heykelin tasarımcısı, Prof. Hamiye Çolakoğlu' dur. Aynı zamanda Hacettepe Üniversitesi' nin Bilim ve Sanat ödül heykelciğidir. Ödül heykelciğinin boyutu hakkında Prof. Candan Terwiel 30 cm yüksekliğinde, Üniversite' de senato kararı ile ödül alan herkese takdim edilen bir heykelcik olduğunu bildiriyor. (Prof. Terwiel Candan, 2017) Anıt heykelin dört çevresinde yazılar yazmaktadır.

Şekil 49 Tasarımı Prof.Hamiye Çolakoğlu' na Ait Metal Anıtsal Heykel-1
(Gülşen Başbüyük Ankara 2018)

Şekil 50 Tasarımı Prof.Hamiye Çolakoğlu' na Ait Metal Anıtsal Heykel-2

(Gülşen Başıbüyük Ankara 2018)

Çolakoğlu' nun Bilkent Üniversitesinde bulunan ve en önemli heykellerinden olan " Bilim Ağacı Heykeli " 1997 yılında, demir ayaklı bir kaide üzerinde bulunan sayıca fazla eğimli seramik formlardan yapılmıştır.

Şekil 51 Hamiye Çolakoğlu' na Ait Bilkent Üniversitesi' nde Bulunan Bilim Ağacı Heykeli (Prof.Candan Terwiel Arşivi 2017)

Çolakoğlu, 1995 yılında Bozüyük Uğur Mumcu Kültür Merkezi Parkı'na Özgürlük Heykeli'ni yapmıştır. Ancak almış olduğumuz bilgi doğrultusunda parkın yeni adı Osmangazi parkıdır ve edindiğimiz bilgiye göre heykelin nerede olduğu bilinmemektedir.

Çolakoğlu' nun önemli ve gizem dolu bir başka eseri " Tılsımlar " grubu 1998 Mayıs ayında Kahire' de düzenlenen Uluslararası Seramik Sempozyumunda görücüye çıkmıştır. Yüksek pışirimle yapılmış bu harika eserler, Mısır uygarlığı gizemine çok benzemektedir. Eseri gören izleyiciler, bu yapıtlarda Mısır Firavunlar dönemini ve Nil Nehri' nin mitolojik öyküsünü çözümlerler. (ERİNÇ, 1998, 79s)

Şekil 52 Tılsımlar Serisinden (Türkiye' de ve Dünya' da Kadın Araştırmaları, Seramik sanatçısı Hamiye Çolakoğlu ve Sanatı, Prof. Terwiel, Prof. Karabey,)

240x160 cm boyutlarında "Tılsımlar" serisine ait olan bu pano, boşluğun çizgisel değerlendirilmesinin yüzey üzerinde kullanılmış örneklerden birisidir. Anadolu' da geleneksel bir kültür olarak bilinen tılsım, sanatçının bu eserinde soyut nitelikte anlatılmıştır. (Prof.Terwiel, Prof.Karabey, 2015,syf 8)

Bir eseri nasıl hissetmek istersek o şekilde çözümleyebiliriz. İzleyicinin duygu ve düşünceleri değişiklik gösterdiği için yorumlamalar farklı olabilmektedir. Kahire' de bulunan eserler için izleyici, kendi yaşantısını baz alarak kültürünü temsil ettiği fikri ile değişik yorumlar katabilir. Hamiye Çolakoğlu' nu en iyi tanıyanlardan, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü öğretim üyelerinden Prof.Candan Terwiel ve Doç. Hüseyin Özçelik " Tılsımlar " serisini şu şekilde yorumlamışlardır;

" Anadolu' nun dekor olarak kullandığı yani kumaşlarda yemenilerde ahşap süslemelerde kullandığı naif renkli estetik ve soyut bütün çizgiler Hamiye hocayı çok etkilemiştir. Bu yüzden tılsımlar serisi diye bir seri yaptı. Düz yüzey üstüne adeta baskı gibi ancak hepsini elde kazıyarak camları da kullanarak oluşturduğu bir serisi vardı. Tılsımlar, kadınlar, dua onun konuları arasındaydı. Hatta insanlarını taze soğanlara benzetirlermiş o yaparken. Tılsımlarında ve dualarında hep gençliğinde de son yaptığı işlerde de o figürler hep yer aldı. O tılsımlarda Anadolu da üzerlik dediğimiz nazara iyi gelen otun biçimi vardı, halı kilimlerde görülen motifler vardı uğur getirdiğine nazara iyi geldiğine berekete artırdığı inanılan bir takım simgeleri bu refakter plakanın üstünde kazıyarak pigmentlerle ve nitratlarla eli ile hepsini yedirerek sonra silerek hatta defalarca silerek geometrik kompozisyon biçimlerini oluşturarak yaptı. Çıktığında sanki böyle bir baskı resim gibi etkisi olan işlerdi." (Prof. Terwiel Candan, 2017)

" Tılsımlar " son dönemlerdeki yüzey çalışmalarında var. Her şey, hayatın kavramı simgelerle ortaya çıkıyor ya da simgeleştirilir sanatçı tarafından. Kendince birçok şeyi vardı. Kompozisyon oluştururdu. Biz o anlatana kadar merak ederdik. Hocam ne düşündünüz? derdik. Direkt şöyle söylerdi; size nasıl geliyorsa o. Neyi hissettiriyorsa o. Ama o özünü öğrenmek isterdik. (Doç. Özçelik Hüseyin, 2017)

Şekil 53 Prof. Hamiye Çolakoğlu' nun Mustafa Tunçalp' in Özel Koleksiyonundan "İkonlar" isimli Yüzeysel Çalışması (Gülşen Başbüyük İzmir 2018)

Pano, yakından incelendiğinde, zikzak ve çizgiden oluşan detaylar göze çarpmaktadır. Aynı zamanda kabartma şeklinde insan görünüşleri hakimdir.

"Çolakoğlu' nun artistik seramik duvar panolarının her biri taşıdıkları nitelikleri açısından seramikten kabartma resim diyebileceğimiz yapıtlardır. (DOÇ. ULUDAĞ Kemal,1999,syf 131)

Şekil 54 Prof. Hamiye Çolakoğlu' nun Mustafa Tunçalp' in Özel Koleksiyonundan "İkonlar" isimli Yüzeysel Çalışması DETAY (Gülşen Başbüyük İzmir 2018)

"İki boyutlu tasarım ve çalışmalarda temel veri, başka bir ifade ile temel araç çizgidir. İki boyutlu tasarımlarda biçimler çizgi ile boyut ve varlık niteliği kazanır ve de algılanır. Çolakoğlu, iki boyutlu tasarım öğeleri olan geometrik biçimleri, organik kıvrımları, renkleri, lekeleri ve dokuları özellikle de temel araç olan çizgileri kullanarak oluşturduğu pano tasarımlarını öncelikle tasarım ilkeleri ve görsel algı açısından yetkinlik gösterecek şekilde oluşturmaktadır." (Doç.ULUDAĞ Kemal, 1999, syf 126)

Prof. Hamiye Çolakoğlu' nun çok fazla kullandığı teknik vardır. Her sanatçı gibi yeniliklere açık, denemeyi, başarmayı seven bir yapıya sahip olsa gerek çizgisini kendi stili diye belirlemesinden bunu anlayabiliyoruz.

"Benim birçok tekniğim var. Yüzeyde çalışma teknikleri, mesela endüstride kullanılan yüzeysel granit parçalarının, yüksek pişirimli

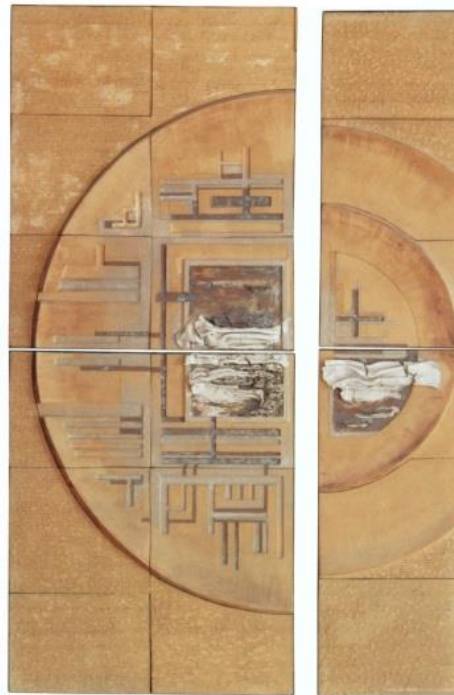
plakalar üzerinde kazıma yöntemi ile kendi tarzım olanı Hamiye Stil's diyecekleri çalışmayı başlattım. Eskiden bakırlar üzerinde denediğim ve geliştirdiğim aletlerim var. Ben bunları çamurda da denedim çok güzel kazıma tekniklerim ve zikzaklarım var. Dokular oluşturunca. Bazı oksitleri parmağım ile yediriyorum. Soğuk veya sıcak varak kullanıyorum. Çamurda masse dediğimiz olayı, ayrıca yüksek ısıda tek pişirimli uygulamalarım.. Yüksek pişirim 1150 santigratın üzerindedir. Ben 1300-1400 e kadar çıktım. Her uygulamanın sırrı ayrıdır. İnsanın çamura verdiği ruh ayrı bir olay, onu veremediğimiz zaman o iş olmuyor tabi. Tek pişirim çok önemlidir. Bu ayrı bir tecrübe, deneyim gerektiriyor. Yapılması gerekeni tek hamlede yapmak, sizin sanatsal tecrübenizle alakalı. Maddi açıdan da çok önemli. Birde mat sırn dışında parlak sırdaki deneyiminizin çok iyi olması lazım ki tek pişirimde toplama yapmasın. Ben bunları kontrol ederken kaç defa cehennem bölgesinden geçtiğimi biliyorum. Bozüyük' teki 199 m. uzunluğundaki fırının orta kısmında cehennem bölgesi vardır. Oradaki her şey kıpkırmızı olur. En yüksek derece oradadır. Objeyi kontrol edebilmek için o bölgeye gidip delikten izlersiniz, izleye izleye piştim oralarda ben." diye tekniği hakkında esprili bir şekilde cevap vermiştir. (BRHD Sanat Bülteni, 2004, sayı 40 syf 8)

Çolakoğlu' nun yukarıda bahsettiği tekniği " İkonlar " isimli çalışmasında da gözlemlenebiliyor. Parmakla oksiti yedirmesi, sırn muntazam şekilde eşit dağılışı, çizgiler, zikzaklar, çeşitli dokular bize bu söylediklerini uygulamalı çalışmasında da kanıtlamaktadır.

Prof. Candan Terwiel ve Prof. Burcu Karabey' in yazmış oldukları makalede edindiğimiz bilgiye göre " Prof. Hamiye Çolakoğlu, içinde yaşadığı kültüre ve geleneksel motiflere olan merakı sanatsal çalışmalarının erken dönemlerinde yapıtlarına yansırken, giderek soyut figürler kullanarak modern seramik sanatında izlenmiştir. Sanat yaşamı sürecinde içinde yaşadığı toplum ve kültürü her daim yansıtmıştır." (Prof.Terwiel, Prof. Karabey, 2015,syf 8)

diyerek yapıtların ana teması adında bizlere bilgi vermektedir. Çolakoğlu' nun bir çok yapıtında soyut izlenimleri görmek mümkündür.

Hamiye Çolakoğlu yapıtlarında, gittikçe geleneksellikten arınmış soyut tasarımlara devam etmiştir. Gittikçe renkten arınan yapıtlarında her zaman Düz-kavis, mat-parlak, savaş-barış, tılsımlı-sıradan gibi zıtlıklar görülebilmektedir. Usta sanatçının " Sonsuzluğa Açılan Kapı " eserinde bu zıtlıkları görebiliriz.

Şekil 55 Sonsuzluğa Açılan Kapı

(<http://kadinkongre.cu.edu.tr/tr/Belgeler/T%C3%9CRK%C4%B0YE%E2%80%99DE%20VE%20D%C3%9CNYADA%20KADIN%20ARA%C5%9ETİRMALARI.pdf>)

Çolakoğlu' nun eserlerinde tekrarlamaların, yinelenmelerin yok denecek kadar az olduğu gözlemlenmiştir. (ERİNÇ 1999, syf 87)

Şekil 56 Kahve Değirmeni Ailesi 44cmx13cm/1995

(<http://kadinkongre.cu.edu.tr/tr/Belgeler/T%C3%9CRK%C4%B0YE%E2%80%99DE%20VE%20D%C3%9CNYADA%20KADIN%20ARA%C5%9ETIRMALARI.pdf>)

‘‘Kahve değirmeni Ailesi’’ eseri, Türk kahve kültüründe kullanılmakta olan kahve değirmenlerinden esinlenerek tasarlanmıştır. Parçalardan oluşan porselen bir çalışmadır. Geleneksel kültürün çağdaş bir yorumu olan bu eserde; deformasyonlar, form tekrarı ve yoğun dokular kompozisyonda yer almaktadır (Prof. Terwiel, Prof. Karabey, 2015 ,syf 8)

Şekil 57 Ana Tanrıca Heykeli 350x200x45cm/2003

(<http://kadinkongre.cu.edu.tr/tr/Belgeler/T%C3%9CRK%C4%B0YE%E2%80%99DE%20VE%20D%C3%9CNYADA%20KADIN%20ARA%C5%9ETIRMALARI.pdf>)

2.3. Bir Hayal " Kültür Evi "

olakoğlu, İsrail Ein Hod sanatçı köyünden etkilenererek Ankara' ya döndüğünde sanatçı köyü kurmak istemiştir ve Ankara' da bir arsa olarak bu hayali gerçekleştirmek üzere girişimde bulunmuştur. Bu alınan arsaya olanaksızlıklar nedeniyle herhangi bir çalışma yapılamamıştır. Bunun yerine sanatçı,1995 yılında Beytepe Kampüsü civarında bulunan henüz bitmemiş dört duvar yapım aşamasında bir ev almıştır. Ankara Beycesultan' da bulunan bu kültür evi, Hamiye olakoğlu için hayali olan sanatçı köyünün yerini tuttuğu için çok şey ifade etmektedir.

" Esasında Hamiye Hoca' nın sanat köyü projesi vardı hep. Evler beyaz olacak, tek katlı olacak, atölyeler olacak.. Hep onun hayalini kurardı hatta Ankara Gölbaşı' nda bir arsası vardı orada gerçekleştirmek istiyordu. " (Tunçalp Mustafa, 2017)

şekil 58 Hamiye olakoğlu Kültür Evindeyken (Prof. Candan Terwiel arşivi 2017)

Kültür evinin kurulumundaki amaç hakkında Doç. Hüseyin zelik şu şekilde bahsetmiştir;

"Seramik anlamında böyle merkezler çok az. Dolayısıyla Ankara' da da hiç yok gibiydi. Hoca koleksiyon yapmayı severdi. Resim

koleksiyonu vardı. Bunları sadece kendine değil, halkla da paylaşmak göstermek istiyordu, hayali oydu. Sanat evi içerisindeki daimi galeride kendi işlerini sergilemek istiyordu. Zaman içerisinde sanatçıların buluştuğu toplantılar düzenlerdi, paylaşmayı severdi. Şöyle ki sanat aslında her insanın karşılaşması gereken bir kavram. Dolayısıyla sanatla uğraşan kişiler zaten başka şeylerle uğraşmıyor. Sanat bir meditasyon. Bunun faydasını gördüğü için başka insanların da başka kişilerinde sanatla uğraşması konusunda çok ciddi yaklaşımları vardı. Çünkü toplumun biraz mutluluğa ihtiyacı var. Sanatla uğraşan insanlar mutlu oluyorlar. Kendisini buluyor, rahatlıyorlar ve çevresine o kadar saldırgan davranmıyorlar. Herkes kendi dünyasında kendi içini yansıtıyor. Bu ortam çok önemliydi. Hayalimiz şuydu; biz orada büyük projeler yapacaktık. Evin en alt kısmında atölye vardı. Kurduk bütün fırınlarını masalarını her şeyini ayarladık ama o hayal gerçekleşmedi. Çalışırken o ortamda sanat üretiminin çok büyümlü bir havası vardır orada sanatçıların farklı paylaşımları olur. Bilgi aktarımı, teknik aktarımlar, anılar.. Bunlar insanı besleyici unsurlar. Bu ortamı yaşamak istiyordu. Anlattığım gibi yaşlılık ve rahatsızlığı nedeni ile bunları çok fazla yaşayamadık. (Doç. Özçelik Hüseyin, 2017)

Şekil 59 Hamiye Çolakoğlu' nun Ankara Beysukent' teki Kültür Evi

(<https://www.youtube.com/watch?v=whC3zxJ-Uxw> 09.04.19)

Hamiye Çolakoğlu' nun büyük hayali olan kültür ev adını verdiği sanatçı evinin yapımında herkesin emeği bulunmaktadır. Kültür ev; sanatçının yaşam alanı, eserleri ve çalışma alanlarının bulunduğu geleneksel anlamda dekor edilen bir ortam içermektedir. Yapım aşamasında öğrencilerinin hepsinin bir el izi vardır bu evde. Bacasını Mutlu Başkaya yapmıştır, kapı numarası Prof. Candan Terwiel' e aittir, yerdeki karoları, döşemeleri vs Soner Pilge yapmıştır. Eşyaların taşınması ve yerleşmesinde Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik bölümü olarak herkes çalışmıştır. " Beysukent' teki Kültür evi " diye tanımlanmaktadır. Ev, 4 katlı bir binadır. Hamiye Çolakoğlu' nun tüm koleksiyonu bu evdedir. Sadece seramik değil, resim heykel etnografik eser Çanakkale seramikleri cam eserleri de içermektedir. Hamiye Çolakoğlu' nun koleksiyonu değerli pek çok kitap, yayın, ödülleri ve diplomalarından oluşmaktadır. Yani kültür evi için, sanatçının müze evi de denebilir. (Prof. Terwiel Candan, 2017)

Şekil 60 Hamiye Çolakoğlu Kültür Evi' ndeki baca yapımı, Mutlu Başkaya' ya aittir. (Prof. Candan Terwiel arşivi 2017)

Şekil 61 Hamiye Çolakoğlu Kültür Evi Girişindeki kapı numaraları yapımı Prof. Candan Terwiel' e aittir. (<https://www.youtube.com/watch?v=whC3zxJ-Uxw> 09.04.19)

Şekil 62 Hamiye Çolakoğlu' nun Kültür Evinden Bir Görüntü

(<https://www.youtube.com/watch?v=whC3zxJ-Uxw> 02.02.2018 11.46)

Her daim Anadolu hassasiyeti ve geleneğe düşkün olan yapısı, düzenlediği ev dekoruna da yansımıştır. Öyle ki 2010 yılında Mavi Gezegen dergisine röportaj vermek sureti ile dört katlı binanın kapılarını açmış, seramik ve sanat adına aşağıda bulunan oda içerisinde sohbet geçmiştir.

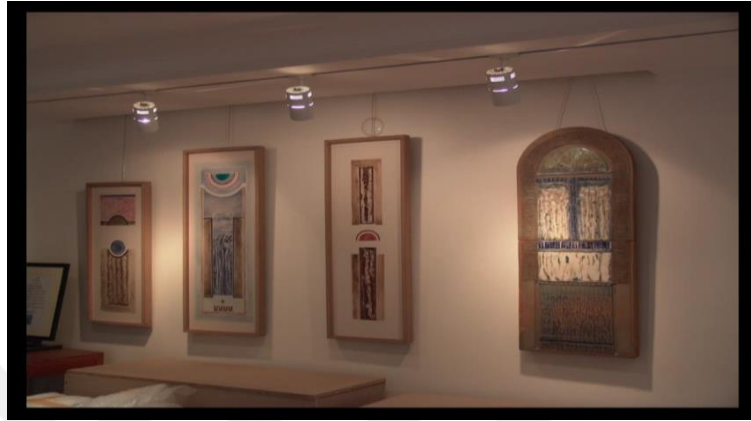

Şekil 63 Hamiye Çolakoğlu Kültür Evi' nden Bir Görüntü

(<https://www.youtube.com/watch?v=whC3zxJ-Uxw> 04.02.2018 23.56)

"Kale Grubu tarafından kurulan, "Dr. İbrahim Bodur Seramik Müzesi" 'nde her yıl Hamiye Çolakoğlu ile seramik sergisi düzenliyorduk. O

sergiye katılan işleri satın alıyor ikimiz karar veriyorduk. Genelde öğrencilerin işlerini almıştık destek amaçlı şimdi Hamiye Çolakoğlu' nun evindeki arşivinde bulunmaktadır eserler. (Tunçalp Mustafa,2017)

Şekil 64 Hamiye Çolakoğlu' nun Sanat Evi ve Eserleri

(<https://www.youtube.com/watch?v=whC3zxJ-Uxw> 21.11.2018 23.02)

Kültür evi, 2017 yılı içerisinde talihsiz bir duruma konu olmuştur. Eve kimliği belirsiz kişi ya da kişiler hırsızlık maksadı ile girmiş, tabloları ve seramik eserlerden bir kısmını çalmışlardır. Bu durum üzerine, eve kilit vurulmuş envanter bilgileri yarıda kalmıştır. Aile ve çevreyi derinden etkileyen bu olay doğrultusunda, Hamiye Çolakoğlu anısına açılması planlanan kültür evindeki eserler Hacettepe Üniversitesi Koleksiyonuna yakın süreçte nakledilecektir. Bu durum karşısında emeği büyük olan ve vazifede köprü durumunda yer alan Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim Üyeleri planlarını devam ettirmektedir.

Prof. Candan Terwiel proje hakkında bilgilerini paylaşırken;

"Biz, 2016 yılının Haziran ayında Hamiye Çolakoğlu seramik müzesi envanter araştırma projesi adında bir proje hazırladık. Projenin yöneticisi benim. Seramik bölümünden Hamiye Çolakoğlu' nun öğrencisi olmuş öğretim elemanlarının hemen hemen hepsi de bu projeye katıldılar. Biz bu proje ile Hamiye hocanın Beysukent' teki evin tüm eserlerini kaydedip, üniversiteye gelmeden önce belgeledik sonra

sergilenme zamanına kadar saklamayı amaçladık. Projemiz 2017' nin Nisan ayıydı yanılmıyorsam, evdeki bir hırsızlık olayı ile durduruldu. Ancak aile ile üniversite arasında yapılacak olan anlaşma ile proje gerçekleştirilecek. Yani Hacettepe Üniversitesi, Hamiye Çolakoğlu' nun seramik koleksiyonunu alacak aile tarafından ve üniversitenin kültür kongre merkezinin üst katındaki balkon kısmını Hamiye Çolakoğlu Seramik Müzesi haline getirecektir. Hamiye hocanın evinde bizim kayıt altına aldığımız sadece bir katta 75 eser vardı. Ancak kaydetmediğimiz aynı katta aşağı yukarı 20 eser vardı. Birde alt katı var hocanın, orada 100 den fazla eser olduğunu tahmin ediyoruz. Çünkü sandıkların içerisindeydi ve her döneme ait yani gençliğinden ölene kadar yaptığı her çalışmadan örnekler vardı orada. Biz sadece kaydettiklerimizin fotoğraflarını çektik ve belgeledik. Proje aksadığı için alt kata inemedik. Üniversite ile aile arasındaki anlaşmadan sonra Üniversiteye eserler geldiği andan itibaren o eserleri de kayıt altına alacağız. Böylece sergilenecek. Orada Hamiye Hocanın laboratuvarı, fırını, atölye çalışma alanı, kitapları, aynı zamanda aldığı ödüller, diplomalar, her şey var. Yani Hamiye Hocanın sanat hayatını anlatan bir müze yapmayı planlıyoruz. Bunu üniversite yapacak, biz seramik bölümü olarak ön ayak olacağız ve sürecin tamamen takipçisi olacağız. Bende buradan gittikten sonra o müze Üniversitenin kaydı ve kontrolü altında yaşayacak diye tahmin ediyorum. Bu projede 17 kişiyiz. Projenin başında olarak ben varım benim dışında 16 kişi daha projede çalışıyor. Bu çalışanlar sadece seramik bölümünün elemanları da değil, içinde bir tane sanat tarihçi, bir iç mimar ve birde grafik bölümünden hoca var. Böylece müzeyi oluşturacak her konuda danışacağımız her alandan birileri var. Bu nedenle bu projenin olmasını umuyorum." diye bahsetmiştir. (Prof. Terwiel Candan 2017)

Kültür evi' ndeki hırsızlık olayı herkesin moralini bozmuş, projeyi aksatmıştır. alınan eserler için polis kayıtları mevcuttur. Bu doğrultuda satımı ve sergilenmesi mümkün değildir.

Bu eserler arasında alınamayan bir kaç eser kırılmış olarak görülmüş, henüz kayıt altına alınmayan yağlı boya tablolarının götürülmüş olduğu anlaşılmıştır. (Prof. Terziel Candan 2017)

şekil 65 Hamiye olakoğlu Kültür Evi' nden alınmış Olan Seramik Eser 1

(Prof. Candan Terziel arşivi 2017)

Şekil 66 Hamiye Çolakoğlu Kültür Evi' nden Çalınmış Olan Seramik Eser 2
(Prof. Candan Terwiel arşivi 2017)

Şekil 67 Hamiye Çolakoğlu Kültür Evi' nden Çalınmış Olan Seramik Eser 3
(Prof. Candan Terwiel arşivi 2017)

Değerli sanatçı Hamiye Çolakoğlu, kültür evinde uzun süre hiç yaşayamamıştır. Düşünceleri doğrultusunda sanatçılar evine gelecek, bu alanda sempozyumlar düzenlenecek ve herkesi ağırlayacaktı. Ancak sanatçı, annesi ile birlikte kış aylarında bir kaç sefer evde kalabilmiştir. Evi için çok özenmiş en iyisi olmasını istemiştir. Bu sebeple evin her yerini en az iki defa değiştirmiştir. Evin penceresi ve ferforjesi Hamiye Çolakoğlu' nun kendi çizimidir. (Prof. Terwiel candan, 2017)

Şekil 68 Hamiye Çolakoğlu Kültür Evi' nden Bir Görüntü (Ferforje çizimi Hamiye Çolakoğlu' na aittir) (<https://www.youtube.com/watch?v=whC3zxJ-Uxw> 29.01.2018 22.07)

Günümüzde sanatçıları kültürel ve sanatsal faaliyetler için bir araya toplayan sergiler, sempozyumlar ve bienaller yapılmaktadır. Hamiye Çolakoğlu' nun hayal ettiği gibi sanatçıları bir çatı altına toplayacak bu tarz bir sanat evi yok denecek kadar azdır. Çolakoğlu' nun sanatçıları ve sanat severleri bir araya getirmesi amaçlanan, Kültür Evi hayalden gerçeğe dönüşmüş ve

açılışı yapılmıştır. Açılışından itibaren kısa bir süre sürekli bir sergiyle açık kalan Kültür Ev' i Hamiye  olakoğlu' nun rahatsızlığı ve bu rahatsızlık dönemi sonrası yaşamını kaybetmesi sonucunda kapanmıştır. Ancak sanatın Hamiye  olakoğlu' nun yaşamında ne kadar önemli olduğunu gösteren bu hayal ev, yetiştirdiği öğrencileri tarafından, tekrar açılıp sanat severlerin ziyaret edeceği bir ev hayaline getirileceğine inancımız büyüktür. Bunun aynı zamanda Hamiye  olakoğlu' nun hatırasına yapılabilecek en büyük katkı olacağı düşünülmektedir.

şekil 69 Prof. Hamiye  olakoğlu (Gülşen Başıbüyük, Mustafa Tunçalp Sanat Atölyesi İzmir 2018)

SONUÇ

Prof. Hamiye Çolakoğlu, 1930-40 larda İsmail Hakkı Oygur, Ömer Vedat Ar, Hakkı İzzetlerle başlayan 1950'lerde Füreyâ Koral, Ayfer Karamani ve Sadi Direnle devam eden Türk Çağdaş Seramiğinin 1960'lardaki 3. kuşak isimlerinden biridir. Çocukluk yıllarından başlayan sanata olan ilgisi, yaşamının sona erdiği yıllara kadar artarak sürmüştür.

Hamiye Çolakoğlu' nun İtalya' da aldığı seramik eğitimi ve İsrail' deki Ein-Hod sanatçı köyünde geçirdiği bir yıl, sanatına yön vermede çok etkili olmuştur. Anadolu kültürüne olan hayranlığı ve yapmış olduğu araştırmalar, sanatsal üretimine yansımış, çalışmalarında yerelden evrensele ulaşabilmiştir. Sanata olan tarif edilemez tutkusu ile yaşamı boyunca panolardan ve seramik heykellerden oluşan sayısız sanat eseri üretmiştir. Sanatçı kişiliği ile sürdürdüğü çalışmalarının yanında akademik çalışmalarda da bulunmuştur. Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümünü kurmuş, bir çok öğrenci ve genç akademisyen yetiştirmiştir. Yapmış olduğu sanatsal çalışmalarla Türk Çağdaş Seramiğine olan katkıları yanında Türk seramik sanatı eğitimine de büyük katkıları olmuştur. Yalnız kurmuş olduğu bölümde değil, Türkiye' nin her yerindeki seramik okullarında Türk Seramik eğitiminin sistematik bir biçimde yapılabilmesi için destek vermiş, yol gösterici olmuştur. İlkokul öğrencilerine seramik dersi vererek, sanat sevgisini aşılamış, çalışmaları o dönemlerde ilk kez sergileyerek tecrübe kazanmıştır.

Çolakoğlu, yaşamı boyunca hayallerini şiirle, resimle ve seramiklerle görünür hale getirmiş, gerçekleştirmiştir. Çok uzun zamandır hayallerini kurduğu bir başka proje ise, Kültür Evi' dir. Çolakoğlu, içerisinde atölyeleri, galerileri ve misafirhanesi ile içinde konuklarını ağırlayacağı sanatsal çalışmaların ve konuşmaların yapılacağı bir ev hayal etmiştir. Bu hayali gerçekleştirmek üzere almış olduğu dört katlı binayı, öğrencilerinin ve sanatçı dostlarının yardımlarıyla bir kültür evi haline getirmişse de açılışına ömrü yetmemiştir. Binanın iç ve dış tasarımı tamamı ile kendisine ait olan odalarından, mobilyalarına kadar her şeyini

özenerek yaptığı evin içine kendisine, öğrencilerine ve sanatçı dostlarına ait işlerinden oluşan zengin bir koleksiyon yapmıştır. Geçtiğimiz yıllarda sanat evinde hırsızlık olması sonucu bir kaç sanat eserinin çalındığı anlaşılmış, bu çalınan eserlerin fotoğrafları tezimizde yayınlanmıştır.

Çolakoğlu' nun hayatını kaybetmesi üzerine ne olacağına henüz karar verilemeyen Kültür Evi' nin Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik ve Cam Tasarımı Bölümü Öğretim Elemanları ve ailesinin ortak kararıyla yakın gelecekte bir müze ev olarak sanat severlerin ziyaretine tekrar açılması ve Hamiye Çolakoğlu' nun bu büyük rüyasının gerçek olmasını temenni ediyor ve gerçekleşeceğine inanıyoruz.

Rehber olarak Sıtkı Erinç' in Hamiye Çolakoğlu' nu anlatan kitabı kullanılmış, Hacettepe yılları adına bilginin az oluşu sebebi ile Hacettepe Üniversitesi Seramik bölüm başkanı Sayın Prof.Candan Terziel ve Sayın Doç. Hüseyin Özçelik ile röportaj yapılarak bilgiler alınmıştır. Belgeseller, arşivde bulunan gazete-dergi haberleri ve makalelerdeki bilgilerden yararlanılmış, çeşitli yerlerde bulunan sanat eserleri, mevcut olan fotoğrafların dışında tarafımızca güncel fotoğraflar çekilerek nesillere ve sanat severlere katkıda bulunmak istenmiştir.

İki bölümden oluşan tezin hazırlanmasında basılı kaynakların yetersizliği nedeniyle zorluklar yaşansa da belgeseller, arşivde bulunan gazete-dergi haberleri ve makaleler araştırılmış, Sayın Prof.Candan Terziel ve Sayın Doç. Hüseyin Özçelik' e danışılarak doğruluğu teyit edilen bilgiler ışığında Hamiye Çolakoğlu' nun bir biyografisi çıkarılmaya çalışılmıştır. Gelecekte Hamiye Çolakoğlu' nun yalnızca seramik panolarının veya heykellerinin ele alındığı hatta yalnızca içindeki eserleri ile Kültür Evi' ni ele alan daha detaylı araştırma konularıyla farklı çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

Erinç Sıtkı, Toprağın Erki Hamiye Çolakoğlu, 1998, Çanakkale Seramik Yayınları

Basılmış Kaynaklar

(9 Ocak 1994 Cumhuriyet Gazetesi sayı:24931 Müşerref Hekimoğlu)

(BRHD Sanat Bülteni Mayıs 2004 sayı 40)

(Erbay Aslıtürk Gül, (2009) 20.yy'da Çağdaş Türk Seramik Sanatı'nda Avrupa Kaynaklı Etkiler, Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir)

(Kaya Özsezgin Milliyet Sanat Dergisi, s:240/15, Mayıs 1990)

(Mavi Gezegen Popüler Yer Bilim Dergisi, Taşı Sanata Çevirenler, 2010/15.sayı : 61)

(Mavi Gezegen Popüler Yer Bilim Dergisi, Taşı Sanata Çevirenler, 2010/15.sayı : 61)

(Milliyet Sanat Dergisi, Hamiye Çolakoğlu' nun Seramikleri, 1 Kasım 1974, s:104)

(Prof. Candan Terwiel, Prof. Burcu Karabey, Seramik Sanatçısı Hamiye Çolakoğlu ve Sanatı, 1. Uluslararası Kadın Çalışmaları Kongresi, Çukurova Üniversitesi, 2015, Adana)

(Prof. Candan Terwiel, Sanat Makalesi, Seramik Türkiye Dergisi, Türk Seramik Federasyonu Yayınları, Sayı 47, İstanbul)

(Prof. Candan Terwiel, Sanat Makalesi, Seramik Türkiye Dergisi, Türk Seramik Federasyonu Yayınları, Sayı 47, İstanbul, 100)

(PTT DERGİSİ, Seramikte Bir Tat, s:94 Eylül 1990)

(ULUDAĞ Kemal, Seramik Türkiye Dergisi, Türk Seramik Federasyonu Yayınları, Eylül-Aralık, Sayı 2, İstanbul)

İnternet Kaynağı

(USMAN Erkin, Unesco' dan dünyada tek ve ilk: Atatürk Yılı, 2009, https://www.yeniasir.com.tr/yazarlar/erkin_usman/2009/11/10/unescodan_dunyada_tek_ve_ilk_ataturk_yili) 19.11.2018

http://www.sanatvetasarim.gazi.edu.tr/web/makaleler/1_deniz.pdf (28.12.2018)

<https://earsiv.anadolu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11421/943/138571.pdf?sequence=1&isAllowed=y>(19.01.2019)

<https://www.youtube.com/watch?v=C7UMt6MZGac> (30.01.2018)

<https://www.youtube.com/watch?v=whC3zxJ-Uxw> 29.01.2018

<http://kadinkongre.cu.edu.tr/tr/Belgeler/T%C3%9CRK%C4%B0YE%E2%80%99DE%20VE%20D%C3%9CNYADA%20KADIN%20ARA%C5%9ETIRMALARI.pdf> (18.12.2018)

Röportajlar

(Prof. Terwiel candan ile görüşmeler, Ankara Hacettepe üniversitesi 20.11.2017)

Tunçalp Mustafa İzmir 29.11.2017)

(Doç. Hüseyin Özçelik ile görüşmeler, Ankara Hacettepe üniversitesi 20.11.2017)

ÖZGEÇMİŞ

ADI: GÜLŞEN

SOYADI: BAŞIBÜYÜK

DOĞUM YERİ : 1986 BURDUR Merkez' de doğdu

OKUDUĞU OKULLAR :

2003' Burdur Anadolu Cumhuriyet Lisesi' nden mezun oldu.

2009 Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik ve Cam Tasarım Bölümü kazandı. 2011 Dokuz Eylül Güzel Sanatlar Fakültesi' ne yatay geçiş yaptı.

2013'de Dokuz Eylül Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik ve Cam Tasarım Bölümünden mezun oldu. 2013'de Dokuz Eylül Güzel Sanatlar Enstitüsü Seramik ve Cam Tasarım Yüksek Lisansı kazandı.

KATILDIĞI SERGİLER :

Müzeler Haftası Seramik ve Cam Sergisi ISPARTA Müzesi 2009

Seramik ve Cam Sergisi ISPARTA IYAŞ A.V.M 2010

Selçuk Üniversitesi Rektörlük Seramik ve Cam Sergisi KONYA 2010

Selçuk Üniversitesi Sanat ve Tasarım Sergisi KONYA2011

Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Karma Sergi KONYA 2011

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik ve Cam Sergisi Fuar Alanı İZMİR 2012

Bindallı Restaurant Kişisel Resim ve Seramik Sergisi NEVŞEHİR/UÇHISAR 2012

Dokuz Eylül Üniversitesi Kusurluluk Temalı Öğrenci Sergisi İZMİR 2013

ALDIĞI SERTFİKALAR :

2016 - 2017 Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Pedagojik Formasyon Eğitimi sertifikasını aldı.

YAPTIĞI STAJLAR :

2012 Nevşehir Avanos Beikaya Çömlek Atölyesi' nde stajını tamamladı.

2017 Bursa Çelebi Mehmet Anadolu Lisesi Görsel Sanatlar Öğretmenlik stajını tamamladı.

ÇALIŞITIĞI YERLER :

2006 - 2008 Burdur Esnaf Odaları Birliği Genel Sekreterlik

2014 İzmir Karşıyaka Colorland Anaokulu Görsel Sanatlar Öğretmenliği

2014 ve 2019 Serbest Seramik Tasarımı

2019 Yönder Okulları Küçük Şeyler Anaokulu Seramik ve Resim Öğretmenliği

YABANCI DİL :

İngilizce Orta Seviye